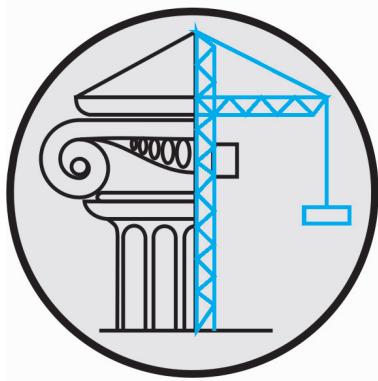

№9 (169)

27 сентябри соли 2022

МЕМОРӢ ВА СОХТМОН / АРХИТЕКТУРА И СТРОИТЕЛЬСТВО

binokoritoj@mail.ru
www.tajsohtmon.tj

РЎЗНОМАИ БИНOKОРОН

Строительная газета

Аз августи соли 2007 нашр мешавад
Издаётся с августа 2007 года

Нашрияи Кумитаи меъморӣ ва соҳтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон
Издание Комитета по архитектуре и строительству при Правительстве Республики Таджикистан

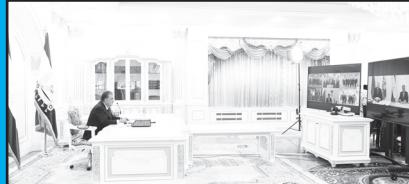
ДАРИН ШУМОРА:

МАРОСИМИ
ГУЗОШТАНИ САНГИ
АСОСИ БИНОИ ФИЛИАЛИ
ДОНИШКАДАИ РУШДИ
МЕНЕЧМЕНТИ СИНГАПУР

саҳ. 4

ИШТИРОК ДАР МАРОСИМИ
ИФТИТОҲИ 5 МАКТАБИ
МИЁНА БО ЗАБОНИ
РУСӢ ДАР ҶУМҲУРИИ
ТОҶИКИСТОН

саҳ. 5

ЭҲЁ ВА РУШДИ ЗАБОНИ
ДАВЛАТӢ ДАР ПАРТАВИ
СИЁСАТИ ФАРҲАНГӢ
ПЕШВОИ МИЛЛАТ

саҳ. 6

ИДАТ МУБОРАК,
ЭЙВАТАН!

саҳ. 10

ПАЁМИ ШОДБОШИИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ БА МУНОСИБАТИ 31-СОЛАГИИ ИСТИҚЛОЛИ ДАВЛАТӢ

08.09.2022, шаҳри Душанбе

Ҳамвatanoni aziz!

Истиқолoli давлатии Тоҷикистон – рӯйдоди таърихие, ки дар ҳаёти миллати қуҳанбунёди тоҷик гардиши кулливу сарнавиштсозро ба вучуд

овард ва мардуми мо ба шарофати ин падидай зиндагисоз тақдиро ояндаи давлату миллати худро ба дасти хешгирифтанд, 31-сола шуд.

Ба ифтихори ин ҷаҳони муқаддас

ва бузург тамоми мардуми шарифи Тоҷикистон ва кулли ҳамвatanoni бурунмарзиамонро сидқан табрик мегӯям.

Истиқолoli давлатӣ барои мардуми мо имконияти нодирӣ таърихӣ фароҳам овард, ки зери парчами миллии худ муттаҳид шуда, бо заҳмати аҳлонаву бунёдкорона бисёр мушкилоту монеаҳои саҳту сангиро паси сар намоянд ва кишвари маҳбубамонро ба марҳалай рушди устувори иқтисодиву иҷтимоӣ расонанд.

Маҳз дар натиҷаи заҳмати содиқонаву ватандӯстони сокинони сарбаланди мамлакат пойdevori давлати навини тоҷикон ҳамчун давлати демократӣ, ҳуқуқбуёнӣ, дунявӣ ва иҷтимоӣ гузошта шуд, кишвари мо дар арсаи ҷаҳон эътироф гардиҷ ва мухимтар аз ҳама, барои пешрафти ҳамаи соҳаҳои ҳаёти ҷомеа ва боз ҳам беҳтар гардиҷани сатҳу сифати зиндагии аҳолӣ шароити мусоид фароҳам оварда шуд.

>>> Идомааш дар саҳ. 2 >>>

ИФТИТОҲИ МАЙДОНИ “ИСТИҚЛОЛ” ВА МАҶМААИ МЕМОРӢИ РАМЗИ “ИСТИҚЛОЛ” ДАР ШАҲРИ ДУШАНБЕ

8 сентябр Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомали Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Рустами Эмомали дар пойтаҳт ба ифтихори 31-умин солгарди Истиқолoli давлатӣ Майдони “Истиқолol” ва Маҷмааи меъмории рамзи “Истиқолol”-ро ифтитоҳ карда, дар барномаи бошукуҳи фарҳангӣ иштирок ва суханронӣ намуданд.

Наҳуст Президенти мамлакат муҳтарам Эмомали Раҳмон ва Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Рустами Эмомали бо бардоштани парда аз рӯи лавҳаи рамзӣ дар вазъияти тантанавӣ Майдони “Истиқолol” ва Маҷмааи рамзи “Истиқолol”-ро ифтитоҳ карданд.

>>> Идомааш дар саҳ. 8 >>>

ПАЁМИ ШОДБОШИИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ БА МУНОСИБАТИ 31-СОЛАГИИ ИСТИҚЛОЛИ ДАВЛАТӢ

<<< Идома аз саҳ. 1 <<<

Дар зарфи солҳои соҳибистиколӣ, бо вучуди таъсири манғии омилҳои буҳронӣ ва равандҳои гуногуни байнамилалӣ, рушди бомароми иқтисодиёту иҷтимоиёти мамлакат таъмин гарди.

Дар соҳаҳои илму маориф, фарҳангту тандурустӣ, саноату кишварӣ ва дигар самтҳои ҳаётӣ чомеа ислодоту навсозиҳо амалӣ гардидаанд ва ҳамкориҳои мутақобилан судманди Тоҷикистон бо кишварҳои гуногуни олам густаришу тавсса пайдо карданд.

Истиқололи давлатӣ Тоҷикистонро бо ҷаҳон ва ҷаҳонро бо Тоҷикистон наздик гардонид ва сиёсати «дарҳои кӯшода» боиси болоравии бесобиқаи нуфузу обрӯи Тоҷикистон дар байни чомеаи байнамилалӣ гарди.

Маҳз татбиқи чунин сиёсати дурбинона ба фароригу мустаҳкам гардидани робитаҳои Тоҷикистон бо ҳамаи давлатҳои ҷаҳон, бахусус, бо кишварҳои минтақа мусоидат намуд.

Дар ин давра, Ҳукумати мамлакат ҳамаи саъю талоши худро ба хотири фароҳам овардани шароити зиндагии арзанда барои ҳар як сокини кишвар равона сохта, бо истифода аз тамоми захираву имкониятҳо ҷиҳати ҳалли масъалаву мушкилоти соҳаҳои иҷтимоӣ, аз ҷумла, илму маориф, фарҳангту тандурустӣ, ҷавонону занон, дастгирии гурӯҳҳои ниёзманду осебепазири чомеа, ҷалби ҳарҷӣ бештари наврасону ҷавонон ба таҳсилоти босифат, дар руҳияи ватандустиву ватанпарварӣ ва ҳиссии баланди миллий тарбия кардани онҳо бисёр тадбирҳоро амалӣ гардонид.

Дар натиҷа, мо дар зарфи беш аз се даҳсола ба дастовардҳои ноил гардида, ки рушди минбаъдаи давлати соҳибистиколамон ба онҳо вобастагии мустақим дорад.

Аз вартай нобудӣ начот додани давлати тозаистиколи тоҷикон, аз пароқандагӣ раҳо бахшидани миллати тоҷик, таъмин намудани сулҳу оромӣ ва ваҳдати миллий мӯҳимтарин дастоварди мо дар ин давра мебошад.

Зеро омолу орзуи таърихии миллати тоҷик ва ҳадафу ормонҳои имрӯзу фардои он танҳо дар шароити сулҳу оромӣ, Ватани озод ва давлати соҳибистиколамонро амалӣ шуда метавонанд.

Бинобар ин, бо ифтиҳор иброз медорам, ки ҳифзи давлатдории миллий дастоварди бузургтарину муқаддастарин дар таърихи навини миллати тоҷик ва сулҳу оромӣ неъмати арзишмандтарин дар ҳаётӣ ҳалқамон мебошад.

Баъди барқарорсозии сулҳу суботи монеаву мушкилот, вале пуршири тоҷикони имрӯзаи бузургтарину муқаддастарин дар таърихи навини миллати тоҷик ва сулҳу оромӣ неъмати арзишмандтарин дар ҳаётӣ ҳалқамон мебошад.

Дар ин раванд, баҳтномаи миллат – Конституция ва рамзҳои давлати соҳибистикол – Парчам, Нишон ва Суруди миллий, ки мояни ифтиҳори мардуми мебошанд, қабул карда шуданд.

Имрӯз Тоҷикистон бо 180 давлати ҷаҳон муносибатҳои дипломативу дӯстона дорад ва узви комилҳуқӯқи 57 созмони байнамилаливи минтақавӣ мебошад.

Нақши давлати мо, махсусан, дар созмонҳои бонуфуз барои ҳалли масъалаҳои мубрами дорои аҳаммияти ҷаҳониву минтақавӣ, аз қабили таъмини амнияти субот ва беҳдошти экологиву иқлими мусоисири созандаро арзёбӣ мегардад.

МО аз он қаноатмандем, ки аксари давлатҳо мавқеъ ва ташабbusҳои Тоҷикистонро дар масъалаҳои обу иқдим ва ҳифзи пиряҳҳо ҳамчун кишвари пешсаф эътироф намуда, дар ин масири созандаро бо мон ҳамкорӣ мекунанд.

Дастовардҳои зикршуда, бешӯбҳа, самараи истиқдол ва соҳибистиколии кишвари мо дар зарфи 31 сол буда, заминai асосӣ барои тағири симои давлат ва болоравии нуфузу обрӯи он дар арсаи байнамилалӣ гардидаанд.

Мардуми шарафманди мо, ки роҳи беш аз се даҳсолаи пур аз монеаву мушкилот, вале пуршири тоҷикони имрӯzaи сарбаландона тайкардаанд, хуб медонанд, ки аз давраи бисёр вазнини хомӯш кардани оташи ҷанги таҳмилӣ шаҳрвандӣ, барқарор соҳтани рукнҳои давлатдорӣ ва соҳторҳои фалашшудаву аз фатъолият бозмондаи давлатӣ то расидан ба мақому ҷойгоҳи имрӯzaи давлати тоҷикон ҷойи заҳмати бузургро талаб менамояд.

Дигар қадами тақдирсоз дар бунёди давлати мусоисири тоҷикон интиҳоби дурусти шакл ва соҳти давлатдорӣ буд.

Дар асоси воқеияти таърихиву сиёсии гузаштаву мусоисири тоҷикон ва бодарназардошти манфиатҳои имрӯzu ояндаи миллии давлатӣ ҳалқи

дар татбиқи ҳадафҳои стратегии миллий, пеш аз ҳама, ҳифзи амнияти озуқавории мамлакат ва иҷрои нақшаву вазифаҳои дар наздомон қарордошта ҳарҷӣ бештар ва фаъолона саҳм гузорем.

Дар вазъияти пеҷидаву ноороми ҷаҳони мусоисири ҳар як шаҳрванди оғоҳи Тоҷикистон бояд дарк намояд, ки аз баракати истиқололу соҳибистиколамонро, сулҳу субот ва ваҳдати миллий мо ба ҷойи неъмати бузурге мусаффар шудаем.

Яъне ҳар як фарди бонангӯи ноороми ҷаҳони Ватанро зарур аст, ки бо дарки амиқи қадру манзалат ва аҳаммияти истиқололу озодӣ ва бо заҳмати соғдилонаву саъю талоши ватандӯстона ҷиҳати ободии сарзамини аҷоддиамон, таҳқими иқтидори иқтисодии давлати соҳибистиколамон ва Парафшонии ҷовидонаи парчами миллий саъю талош намояд.

Бисёр мӯҳим аст, ки мо қадру қимати Ватани азизи худ – Тоҷикистон ва давлати соҳибистиколамонро донем ва фаромӯш насозем, ки танҳо бо доштани давлати мустақил дар чомеаи башарӣ мавқеи сазовор даштада метавонем.

Дар баробари дастовардҳои бузургу тақдирсоз, мо ҳанӯз масъалаву мушкилоти ҳалталаб низ дорем, ки ҳамаи онҳоро худамон, бо иттиҳоду сарҷамӯй ва заҳмати созандаву содиқона ва бо шукрони сулҳу оромӣ, Ватани озод ва давлати соҳибистиколамон ҳаллу фасл менамоем.

Ба ҳамватанони азизам муроҷиат карда, таъқид менамоям, ки мо бояд Ватани худ – Тоҷикистони биҳиштсоро баробари ҷони худ дӯст дорем, зеро ҳар як ваҷаб замини муқаддасу зарҳез ва ҷашмасору обшорони мусаффои он манбаи ризқу рӯзӣ ва ҳайру баракати ҳонадони мо, кӯҳҳои сарбафалқашидаи он пушту паноҳ ва мояни сарбаландии мо ва номи неки ин Ватан рамзи сарфарозӣ ва рӯйи сурҳи мо мебошанд.

МО – фарзандони Тоҷикистон ҳама якҷо бо заҳмати аҳлони худ ин Ватан ва ин сарзамини аҷоддири обод месозем, давлати соҳибистиколамонро пешрафта мегардонем ва ҷойгоҳу обрӯи онро дар арсаи ҷаҳон боз ҳам баланд мебардорем.

Бори дигар ҳамаи мардуми сарбаланду қавиироди кишвар ва ҳамватанони бурунмарзиамонро ба ифтиҳори 31-умин солгарди истиқололи давлатӣ самимонаи табрик мегӯям.

Ба ҳонадони кули сокинони мамлакат ҳуҷбахтӣ, рӯзгори босаодат, иқболи баланд, файзу баракат ва ба Тоҷикистони азизамон сулҳу оромӣ, суботи сиёсӣ, ваҳдати миллии ҷовидонаи пешрафту ободии боз ҳам бештар орзу менамоям.

Ҷашни истиқололу озодӣ ва соҳибистиколамонро ҷашнӣ муборак башад, ҳамватанони азиз!

БА ИСТИФОДА ДОДАНИ КОРГОҲХОИ АСФАЛТБАРОРӢ, САНГМАЙДАКУНӢ ВА БЕТОН БО ОЗМОИШГОҲИ МУОСИР ДАР МАҶМААИ ИСТЕҲСОЛИИ КВД «РОҲСОЗ» ДАР ШАҲРИ ДУШАНБЕ

13 сентябр Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Чумхурии Тоҷикистон мұхтарам Эмомалӣ Раҳмон бо Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Чумхурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе мұхтарам Рустами Эмомалӣ дар ноҳияи Фирдавсии Пойтаҳт Маҷмааи истеҳсолии Корхонаи воҳиди давлатии «Роҳсоз»-ро мавриди истифода қарор доданд.

Маҷмааи истеҳсолии Корхонаи воҳиди давлатии «Роҳсоз» аз коргоҳҳои асфалтбарорӣ, сангмайдакунӣ, бетон, тахтасангу канорасангҳо бо озмоишгоҳи муосир, бинои маъмурият ва дигар иншооти ёрирасон иборат мебошад.

Коргоҳҳои нави истеҳсолӣ бо технологияи муосир дар пойтаҳти мамлакат ба истиқболи ҷаҳни 35-солагии Истиқлолияти давлатии Чумхурии Тоҷикистон дар доираи татбиқи ҳадафи ҷоруми стратегӣ – саноатикунioni босуръати кишвар ва «Солҳои рушди саноат», 2022-2026 бо маблағгузории Мақомоти иҷроияи ҳокимиyaти давлатии шаҳри Душанбе дар маҳаллаи Гулбутта дар масоҳати 12 гектар замин бунёд ёфтаанд.

Пешвои миллат, Президенти Чумхурии Тоҷикистон мұхтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Чумхурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе мұхтарам Рустами Эмомалӣ нахуст аз Озмоишгоҳи муосир боздид намуда, бо имконот ва самти фаъолияти он шинос шуданд.

Озмоишгоҳи муосири Корхонаи воҳиди давлатии «Роҳсоз» дар асоси талаботи ҷаҳонӣ дар масоҳати зиёда аз 250 метри мураббаъ ташкил гардидааст.

Дастгоҳу таҷхизоти озмоишгоҳи тамғаи «MATEST»-и истеҳсолии кишварҳои Италия ва Америка буда, ҳадаф аз таъсиси он таъмини сифат, бехатарӣ ва пойдории маҳсулоти коргоҳҳои корхона мебошад.

Дар озмоишгоҳ бо мақсади санчиши сифати молу маҳсулоти роҳсозӣ

ва соҳтмонӣ 110 асбоб ва лавозимоти озмоишгоҳӣ мавҷуд аст.

Тамоми маҳсулоти хом, нимтайёр ва тайёри корхона, қабл аз коркард ва баъд аз он аз ҷониби мутахассисон мавриди санчиш қарор гирифта, сифатнокии он муайян ва барои коркарду истифода равона карда мешаванд.

Мутахассисону мӯҳандисони ватаний бо истифода аз шароити мавҷуда имкон доранд, ки таркиби омехтаҳои асфалтубетон, миқдори

Русия, Чумхурии Мардумии Чин ва Чумхурии Туркия ворид карда шуда, бо ҷалби мутахассисони ватаний васлу насб гардидаанд.

Пас аз шиносӣ бо имконоти озмоишгоҳи муосир Роҳбари давлати Тоҷикистон мұхтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Чумхурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе мұхтарам Рустами Эмомалӣ бо пахши тутми Ҷамъӣ ба фаъолияти коргоҳҳои истеҳсолӣ оғоз бахшиданд.

Бо ифтитоҳи ин маҷмааи истеҳсолӣ 400 нафар шаҳрвандони мамлакат дар ду баст ва дар се баст 600 кас бо ҷойи кор ва маоши баланд таъмин мешаванд.

Аснои шиносии Президенти

Истеҳсоли таҳтасангу канорасангҳо низ дар ин маҷмаа бо истифода аз технологияи муосир амалӣ карда шуда, бо риояи меъёрҳои ҷаҳонӣ З навъ таҳтасангу канорасанг омода карда мешавад.

Иқтидори истеҳсолии ин коргоҳ аз 40 то 60 метри мураббаъ таҳтасанг ва аз 60 то 360 метри тӯлонӣ канорасанг буда, бо истифода аз шароити мавҷуда оянда иқтидори истеҳсолӣ боз ҳам баланд бардошта ҳоҳад шуд.

Барои қашондан маҳсулоти хомум тайёри коргоҳҳо зиёда аз 60 техникаю механизми гуногунтамға харидорӣ гардидааст.

Коргоҳҳои нави саноатӣ бо озмоишгоҳи муосир дар миқёси давлатҳои Осиёи Марказӣ беназир буда, дар боло бардоштани иқтидори

истеҳсолии мамлакат нақши назаррас мегузоранд.

Дар Маҷмааи нави истеҳсолии Корхонаи воҳиди давлатии «Роҳсоз» ҳамчунин бинои маъмурии дуошёна бо таҳхона мавҷуд мебошад. Бино дар масоҳати беш аз 928 метри мураббаъ соҳта шуда, дар он ҳуҷраҳои кории роҳбарият, мутахассисон, маҷлисиҳо, бо 15 ҷойи нишаст ва ошхона бо 90 ҷой ташкил карда шудаанд.

Маҷмааи нави истеҳсолӣ дар пойтаҳти мамлакат имкон медиҳад, ки талаботи ширкату корхонаҳо ва сокинон бо маҳсулоти соҳтмонию роҳсозии аълосифати ватаний таъмин карда шавад.

Иттилоъ дода шуд, ки ташкили ин маҷмаа аз нигоҳи инфрасоҳтор дар қаламрави ҷумҳурӣ ягона буда, вобастагии коргоҳҳо аз ҳамдигар имкон медиҳад, ки маҳсулот бо сифати баланд ва дар мӯҳлати кӯтоҳ пешниҳоди истифодабарандагон гардад.

Баробари таъсису ба фаъолият оғоз кардани коргоҳҳои нав ҳамчунин дар доираи татбиқи ҷоиза коргоҳи истеҳсоли бетон бо иқтидори 35-40 метри мукааб дар як соат бо истеҳсоли 8 тамғаи бетон дар он ва коргоҳи истеҳсоли шағал бо андозаи аз 70 то 100 миллиметр барои таҳқурсии роҳ бо иқтидори 30-45 тонна дар як соат дубора барқарор карда шуд.

Ба андешаи мутахассисон ифтитоҳи коргоҳҳои нави истеҳсолӣ имкон медиҳад, ки дар раванди соҳтмону навсозии роҳу қӯпрукҳо дар шаҳри Душанбе ва дар маҷмуъ мамлакат навғониҳои тоза дар асоси таҷрибаи ҷаҳонӣ амалӣ карда шавад.

Сарвари давлат мұхтарам Эмомалӣ Раҳмон пас аз шиносӣ бо ҷараёни фаъолияти коргоҳҳои нави саноатӣ аз гӯшаи намоши маҳсулоти тайёри дидан намуданд.

Дар намоишгоҳ, наздики 40 навъ маҳсулоти истеҳсолии коргоҳҳои нави ватаний муаррифӣ карда шуд.

қир дар омехта, ҳурдшавии сангреза, ёзиши қир то ҳадди зарурӣ, ҳадди мустаҳкамии намунаҳои асфалтубетонӣ ва сementubetoni, зичии ҳокҳои зичкардашуда ва ғайраро дар доираи талаботи байналмилӣ муайян намоянд.

Ҳамчунин имкон аст, ки бо истифода аз технологияи муосири озмоишгоҳ дар иншооти бунёдшаванд, аз ҷумла, роҳҳо санчишҳои сайерӣ дар асоси талаботи ҷаҳонӣ анҷом дода шавад.

Технология ва ҳатҳои истеҳсолии тамоми коргоҳҳои нави саноатӣ дар маҷмааи набунёд дар шаҳри Душанбе аз кишварҳои пешрафтаи ҷаҳон, аз ҷумла, Италия, Иёлоти Муттаҳиди Америка, Федератсияи

мутобиқ ба меъёрҳои байналмилӣ истеҳсол мегардад.

Тамоми маводи хом барои истеҳсолии маҳсулоти соҳтмонию роҳсозии аълосифат ҳамалӣ буда, аз он бо риояи стандартҳои ҷаҳонӣ маҳсулот омода карда мешавад.

Дар коргоҳи истеҳсоли асфалтубетон ҳамчунин захирагоҳи мум бо ғунҷоиши 160 тонна ва захирагоҳи ҳокҳо минералӣ бо ғунҷоиши 480 тонна мавҷуд мебошад.

Коргоҳи сангмайдакунӣ дар ин маҷмаа имкон дорад, ки дар як соат аз 120 то 140 тонна маҳсулот, аз ҷумла, қум, сангреза бо андозаи аз 5 то 15 миллиметр ва сангрезаи калондода бо андозаи аз 15 то 30 миллиметрро истеҳсол намояд.

ИФТИТОҲИ БИНОИ НАВИ ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ ТИББИИ ТОҶИКИСТОН БА НОМИ АБУАЛӢ ИБНИ СИНО

1 сентябр Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Чумхурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Чумхурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Рустами Эмомалӣ дар “Рӯзи дониш” ва

иборат мебошад.

Дар бинои маъмурӣ ва таълимии навбунёд толори калони маҷлисӣ бо 1 ҳазору 600 чойи нишаст соҳта шудааст.

Масоҳати толори хониши электронӣ 291 метри мураббаъ буда, дорои 80 чойи нишаст мебошад,

“Дарси сулҳ” бо бардоштани парда аз рӯи лавҳаи рамзӣ бинои нави марказӣ ва таълимии Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абуалӣ ибни Синоро мавриди истифода қарор доданд.

Иттилоъ дода шуд, ки бинои таълимии навбунёди донишгоҳ, аз бинои марказии 10-ошёна бо ду бинои 4-ошёна аз канорҳои ҷапу рости он иборат буда, барои фаъолияти маъмурият ва таълимии донишҷӯён пешбинӣ шудааст.

Бино аз 62 синфонаи таълимии барҳаво бо фунҷоиши аз 20 то 30 чойи нишаст, толори компьютерӣ бо 80 чойи нишаст, 90 ҳуҷраи корӣ, 26 нуқтаи ёриасон, 2 толори лексионӣ бо 500 чойи нишаст, 2 толори маҷlis бо 50 чойи нишаст ва 4 озмоишгоҳи таълимӣ барои омӯзиши нозукиҳои илми тиб

ки барои донишҷӯён ҷиҳати аз бар намудани илму дониши мусосири тиббӣ мувофиқ мебошад.

Дар ошёнаҳои аз як то сеюм ҳуҷраҳои маъмурӣ, аз ҷумла раёсати рушди идораҳои қадрӣ, маркази технологияи иттилоотӣ, маркази омӯзиши симулянтсионӣ ва факултаҳо, ҷойгир буда, бо мизу курсӣ ва дигар шароити мусосири корӣ муҳайё мебошанд.

Дар ошёнаҳои аз 4 то 9-ум букафедра ҷойгир карда шудааст, ки аз синфонаҳои кушду барҳаво ва озмоишгоҳи замонавӣ иборат мебошанд.

Дар ошёнаи 10-уми иншооти тозабунёди Донишгоҳ осорхона мавҷуд мебошад, ки дар он ёдгориҳои таъриҳӣ, аксу мусаввараҳо ва дигар маводи вобаста ба таъриҳи Донишгоҳ нигоҳ дошта мешаванд.

МАРОСИМИ ГУЗОШТАНИ САНГИ АСОС БАРОИ СОХТМОНИ БИНОИ ФИЛИАЛИ ДОНИШКАДАИ РУШДИ МЕНЕЧМЕНТИ СИНГАПУР ДАР ШАҲРИ ДУШАНБЕ

31 август Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Чумхурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Чумхурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Рустами Эмомалӣ барои оғози соҳтмони бинои филиали Донишкадаи рушди менеҷменти Сингапур дар шаҳри Душанбе асос гузоштанд.

Наҳуст Сарвари давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо лоиҳаи тарҳи бунёди бинои филиали донишкада шинос шуданд.

Иттилоъ дода шуд, ки байни Мақомоти иҷроияи ҳокимиюти давлатии шаҳри Душанбе ва Донишкадаи рушди идоракуни Сингапур дар асоси мулоқотҳои дӯzonibā ва мувофиқаи тарафҳо бо мақсади ифтитоҳи Филиали мазкур дар Тоҷикистон 30 июни соли 2020 “Ёддошти тафоҳуми ҳамкории академӣ” ба имзо расонида шуд.

Донишкадаи рушди менеҷменти Сингапур соли 1956 таъсис ёфта, ҳамчун муассисаи ғайритеҷоратии таълимии пешсаф дар давлати Сингапур бо риояи сиёсати таҳсилоти доимӣ дар давоми ҳаётӣ инсон, сеюмин филиали худро дар пойтаҳти Чумхурии Тоҷикистон - шаҳри Душанбе ифтитоҳ менамояд.

Бино ва иншооти бунёдшаванди Донишкада дар ноҳияи Синои шаҳри Душанбе воқеъ буда, бо тарҳу усули замонавӣ тарҳрезӣ гардида, масоҳати умумии иншоот беш аз 20 ҳазор метри мураббаъро бо дарназардоши бинои маъмурӣ, синфонаҳо, маҷlisgoҳ, лабораторияи компьютериву киберамнияти, китобхона, бойгонӣ, ошхона, толори варзиш, толори воҳӯрӣ ва дигар иншооти ёриасон ташкил медиҳад.

Филиали Донишкада имкон дорад 2500 донишҷӯйро барои идомаи таҳсил қабул намояд.

ИШТИРОК ДАР МАРОСИМИ ИФТИТОҲИ 5 МАКТАБИ МИЁНА БО ЗАБОНИ РУСӢ ДАР ЧУМҲУРИИ ТО҆ЦИКИСТОН

1 сентябр Асосгузори сулху ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Чумхурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Қасри миллат дар маросими ифтитоҳи 5 мактаби миёнаи русӣ дар Чумхурии Тоҷикистон иштирок ва суханронӣ карданд.

Маросими ифтитоҳи мактабҳои нав бо иштироки Президенти

умумии 2,4 гектар муассисай таълими мусир барои 2448 хонандо дар ду баст соҳта шуд.

Дар маҳалли бунёди мактаби нав дар маросими ифтитоҳи он Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Чумхурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Рустами Эмомалӣ иштирок карданд.

Сипас, дар маросими ифтитоҳи

Чумхурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Президенти Федератсияи Русия муҳтарам Владимир Путин ба таври маҷозӣ сурат гирифт.

Наҳуст оид ба охирин омодаҳиҳо ба расми ифтитоҳи муассисаҳои нави таълимӣ дар шаҳрҳои Душанбе, Кӯлоб, Хуҷанд, Боҳтар ва Турсунзодаи Чумхурии Тоҷикистон Вазири маориф ва имми Чумхурии Тоҷикистон Раҳим Саидзода ва Вазири маорifiи Федератсияи Русия муҳтарам Владимир Путин бо нутқи пурмуҳтаво оид ба ҳолати кунунӣ ва дурнамои равобити ду кишвар, баҳусус дар бораи самараи ҳамкориҳои судманӣ дар соҳаи илму маорif суханронӣ карданд.

Ба Сарони давлатҳо ва дигар иштирокчиёни маросими ифтитоҳи мактабҳои наву замонавӣ оид ба ҷараёни татбиқи лоиҳаҳои бунёди муассисаҳои таълимӣ видеофилми кӯтоҳ пешкаш карда шуд.

Бояд гуфт, ки дар доираи ҳамкории судманди Тоҷикистону Русия дар шаҳри Душанбе дар масоҳати

БА ИСТИФОДА ДОДАНИ БУЗУРГТАРИН МАҶМААИ ВАРЗИШИЮ ФАРОГАТИИ САТҲИ БАЙНАЛМИЛАЙ ДАР ШАҲРИ ДУШАНБЕ

13 сентябр бо иштироки Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Чумхурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Чумхурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Рустами Эмомалӣ дар ноҳияи Синои пойтаҳт Маҷмааи мусосири варзишию фароғатӣ, ки аз толори муҳташами варзиший ва Академияи футболи “Ювентус” иборат аст, мавриди баҳрабардорӣ қарор дода шуд.

Маҷмааи варзишию фароғатӣ аз ҷониби соҳибкори ватаний – Раиси Шӯрои гурӯҳи ширкатҳои “55 Групп” Ҷавон Ҷӯраев ҷиҳати дар амал татбиқ намудани сиёсати Ҳукумати Чумхурии Тоҷикистон оид ба оммавигардонии варзиш ва тарғиби тарзи ҳаёти солим дар ҷомеа бо ҳарҷи зиёда аз 30 миллион сомонӣ бунёд гардида, аз лиҳози имконият ва шароити мусоиди машқу тамрин дар дигар кишварҳои Осиёи Марказӣ назир надорад.

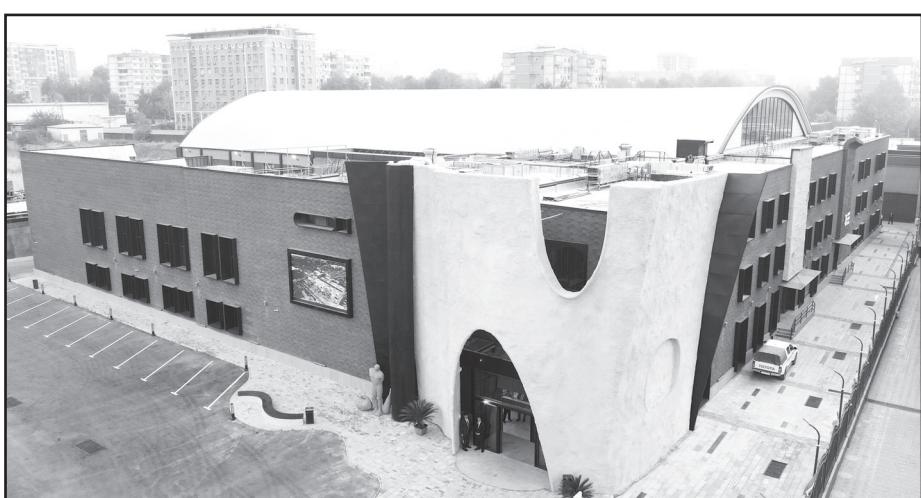
Дар маҷмааи варзиший бештар аз 150 нафар бо ҷои кори доимӣ таъмин гардида, тамоми иншоот дар асоси талаботи дарҳости фармоишгар – Ҷамъияти дори

масъулияти маҳдути “Дороб 1” бо усули маҳсус аз ҷониби мутахассисони ширкати маҳаллии “Оро Дизайн” бо назардошти санъати меъмории мардуми ориёй, ки дар он гил ва ҳишт масолеҳи асосии бинокорӣ ба ҳисоб мерафт, таҳия ва бунёд карда шудааст.

Маҷмааи варзишию фароғатӣ, ки аз се ошёна иборат аст, асосан дорои варзишгоҳи болопӯшида бо ҳуҷраҳои либосивазқунии мардона ва занона, толори машқи бадан бо мағозаи фурӯши ҳӯрокҳо ва молҳои варзиший, маркази фароғатӣ бо меҳмонхона ва қаҳваҳона, маркази барқароршавӣ бо толорҳои маҳси бадан, саунаҳои хушку тар ва бунгоҳи тиббӣ мебошад. Дар маҷмаа ҳамзамон толори муррабиён, синфоҳонаҳо, ҳаммом, сартарошхона, ҷои шустушӯи либос, ҳуҷраҳои корӣ ва дигар иншооти ёрирасон мавҷуд буда, дар як вақт дар ин иншооти варзиший барои машқу тамрини зиёда аз 300 нафар шароити зарурӣ фароҳам оварда шудааст.

Дар маҷмаа барои таъмини бехатарии мизочон технологияи мусосир: камераҳои назоратӣ ва дастгоҳҳои воридшавӣ бо шинохти ҷеҳра васлу наасб гардидааст.

www.president.tj

5 октябр дар Тоҷикистон
Рўзи забони давлатӣ таҷлил
мегардад. Маҳз дар ҳамин
рӯз, 5 октябри соли 2009 Қонун
«Дар бораи забони давлатии
Ҷумҳурии Тоҷикистон» қабул
гардид, ки дурнамои рушди
забонро дар асоси меъёрҳои
муқарраргардида дар иртибот
ба вазъи ҳуқуқӣ, аз ҷумла,
меъёрҳои истифодай дигар
забонҳо дар шароити қунуни
муносабатҳои дохилий ва
хориҷии қишвар танзим ва
муқаррар менамояд. Вобаста
ба мақоми забони давлатӣ
дар даврони истиқлолият
мақолаи Ёрдамчии Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба
масъалаҳои рушди иҷтимоӣ
ва робита бо ҷомеа Эмомалӣ
НАСРИДДИНЗОДА пешниҳоди
хонандагон мегардад.

Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳайси қишвари соҳибистикдол забони тоҷикиро забони ягонаи давлатии худ эълон доштааст. Аз ин рӯ, дар моддаи 2 Конститутсия муқаррар шудааст, ки «забони давлатии Тоҷикистон забони тоҷикӣ аст».

Ин ҳолат аз он гувоҳӣ медиҳад, ки яке аз руҳҳои муҳимми давлатдорӣ ҳифзи забони он мебошад.

Маҳз дар сатҳи конститутсионӣ муқаррар карданӣ мақоми забони давлатӣ ба чунин омилҳо вобастагии ногусастани дорад: забон ва таърихи ҳалқ бо ҳам алоқаи ҷудонопазир доранд, баҳусус таърихи ғанини ҳалқи мо аз рӯйи далелҳои забонӣ маъниదод шудааст; забони тоҷикӣ василаи маҳфуз доштани мероси гаронбаҳои маънавии беш аз ҷанд ҳазорсолаи ҳалқи тоҷик аст; забони модарӣ дар таърихи тӯлонӣ дар муборизаҳо ҳамеша муттаҳидгари ҳалқи тоҷик маҳсуб мешуд; дар забони модарӣ ҳофизаи ҳалқ, ҷаҳони маънавӣ, меъёрҳои ахлоқии ҳалқи тоҷик ҳифз карда шудаанд; забони модарӣ яке аз ҷаҳор аломати шинохти миллати тоҷик мебошад.

Истиқлолияти давлатӣ дар посадории забони давлатӣ низ нақши бориз дорад. Он забони модариро ба шоҳроҳи инкишоф бароварда, имконият фароҳам овард, ки ба забони тоҷикӣ мақоми давлатӣ дода шавад. Ин чунин маъно дошт, ки дар қишварамон тамоми фаъолияти сиёсӣ, иҷтимоӣ, маддӣ ва маънавию маърифатӣ ба забони тоҷикӣ суратгирад.

Бояд аз мадди назар дур насозем, ки забон дар ҳамаи давру замонҳо як руҳни давлатдорӣ ба ҳисоб рафта, аз рӯйи диди сарварони давлат нисбат ба забон ҳадафҳои сиёсӣ муайян мегардид. Нуқтаи назари сарвар ва ҳодимони давлатӣ ба мақоми забон дар ҷамъият, тадбирҳои давлатӣ оид ба амали забонҳо ва роҳу усулоҳо иҷрои он тадбирҳо сиёсати забонро дар мамлакат фароҳам меорад.

Дар ҳар маърӯзаву суханрониҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон арзишҳои иҷтимоӣ, сиёсӣ ва фарҳангии забони тоҷикӣ аён мегарданд. Чунончӣ, Пешвои муazzами миллат ҳанӯз 21 июли соли 2009 зикр намуда буданд, ки «забони давлатӣ, бешубҳа, яке аз арзишҳои бузурги миллат ва пояҳои

ЭҲЁ ВА РУШДИ ЗАБОНИ ДАВЛАТИ ДАР ПАРТАВИ

давлатдории миллӣ, гузашта аз ин, нишонаи возеҳи истиқлолияти сиёсӣ ва таҷассумгари таърихи пуршебу фарози ҳалқи тоҷик маҳсуб мешавад».

Дар ин як ҷумла сухан аз арзиши миллӣ, пояи давлатдории миллӣ, нишонаи возеҳи истиқлолияти сиёсӣ ва таҷассумгари таърихи ҳалқи тоҷик будани забони тоҷикӣ мераవад.

Дар баробари ин, мояи ифтихор-мандии мост, ки бо забони тоҷикӣ ҳазорон бузурмардону нобигаҳо, аз ҷумла Рӯдакиву Фирдавсӣ, Шайх Аттору Ҳаким Саной, Анварио Ҳоқонӣ, Саъдиву Ҳофиз, Мавлонои Балхиву Мавлоно Ҷомӣ ва садҳо нафари дигар дурри макнуни сухан суфта, осори безаволу мондагорро ба ояндагон мерос гузаштаанд, ки мо, ворисон онро бо осонӣ ва бе лугат меҳонему мефаҳмем.

Дар даврони ташаккули худ забони тоҷикӣ бисёр марҳилаҳои тӯлонӣ ва мураккабу пурпечугуторо тай карда, санчишҳои саҳту сангини таъриҳро паси сар намуда, имрӯз низ дар даврони истиқлолият ва бунёди давлати миллӣ рисолати худро ҳамчун яке аз руҳҳои муҳимми давлатдорӣ идома истодааст.

Дар робита ба ин, Пешвои миллат таъкид намуданд, ки «дар таркиби шеваҳои мардуми тоҷикӣ ҳангоми истифодаи истилоҳу иқтибосот қолабҳои муайянни қалимаю ибора ва истилоҳсозӣ, ки ба табииати забон мувоғиқ бошанд, на ҳама вақт ба инобат гирифта мешаванд».

Дар ҳамин замина бояд иброз дошт, ки шуур ва тафаккури инсон тавассути забон шакл ва вусъат мегирад. Ба ибораи дигар, забон аломатҳои зоҳирӣ, ҷиҳати маддии шуур ва тафаккур ба шумор мераవад.

Дар замони мо равандҳои ҷаҳоннишавӣ ва дастовардҳои босуръати илму техника ва технологияҳои навин, дар байнҳо аҳли ҷомеа бештар нуғуз пайдо кардани шабакаҳои иҷтимоӣ ва барҳӯрди фарҳангу тамаддунҳо ба забони давлатӣ низ таъсир гузашта, барои рушду инкишофи табиии он монеаҳо низ эҷод мекунад. Шоистаи таъкид аст, ки имрӯз дар забони тоҷикӣ ҳангоми истифодаи истилоҳу иқтибосот қолабҳои муайянни қалимаю ибора ва истилоҳсозӣ, ки ба табииати забон мувоғиқ бошанд, на ҳама вақт ба инобат гирифта мешаванд.

Аз ин рӯ, таъкиди ин нукта, ки бояд аз «иқтибосҳои бемавқеъ худдорӣ карда, истилоҳоти иқтибосӣ ба табииати забон, соҳтори сарфии

наҳвӣ ва низоми овозии он мутобиқ гардонда шавад», дастури сариваҳтӣ буда, дар роҳи аз ҳисоби забонҳои дигар ва қалимаю ибороти соҳавии улуми гуногун ғани гардонидани забон муҳим мебошад.

Дар сиёсати пешгирифтai Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон яке аз масъалаҳои асосӣ тарбияи насли ҷавон мебошад, ки илова ба хубдонистани забони модарии худ бо назардошти талаботи ҷаҳони муосир бояд ҳадди ақал се-ҷор забони хориҷиро донад. Пешвои миллат таъкид мекунанд, ки «дар шароити ҷаҳонишавӣ, яъне таҷочуми фарҳангиву забонӣ моро зарур аст, ки баробари омӯзиши забонҳои хориҷӣ, аз ҷумла, русӣ ва англисӣ барои пешрафти забони тоҷикӣ ва тавссеаи доираи истифодай он мунтазам кӯшиш ва ғамхорӣ намоем». Зоро, ҷунонки бузургон таъкид мекунанд, забони худро надониста, аз бар намудани забонҳои дигар имкон надорад.

Роҷеъ ба ин гуфтаҳо, Пешвои муаззами миллат дар робита ба гиромидошти забони модарӣ таъкид намуданд, ки «мо бояд забони шево ва шоиронаи тоҷикиро мисли модар ва Ватани худ дӯст дорем ва онро ҳамчун гавҳари бебаҳои ҳастамон ҳифз кунем». Дар ҳақиқат, дар забони модарӣ ҳамчун дар оинаи Пурҷило симои миллат ва тамоми дастовардҳои маънавии он инъикос мегардад ва аз ин рӯ, дар сатҳи оли донистани забони давлатӣ ва пок нигоҳ доштани он зарур мебошад.

Дар пасманзари гуфтаҳои Пешвои миллат таъкид намуданием, ки забони мо сарвати мо ва бойигарии маънавии миллат ба ҳисоб меравад, гиромӣ доштан ва ҳимояи он ба сифати забони давлатӣ вазифаи ҳар тоҷику тоҷикистонӣ ва мо, соҳибони ин забон мебошад.

НАҚШИ МЕҲВАРИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ ДАР ГУСТАРИШИ ЗАБОНИ ДАВЛАТӢ

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон аз зумраи ҷунун шахсиятҳои бузурги давлатию таъриҳӣ мебошанд, ки дар баробари дигар соҳаҳои ҳаётӣ ҷумҳурӣ дар рушду тараққӣ кардани забон дар замони соҳибистиколӣ саҳми арзанд гузаштаанд.

Оре, забон ба унвони падидай фарҳанги миллӣ аз замони пайдоиш барои нигаҳдории таъриҳ, арзишҳои маънавии миллат, анъана ва суннатҳои мардумӣ ҳизмат карда, ҳамчун муҳимтарин үнсурни бақои миллат худро муаррифӣ намудааст. Тавассути забон дар ҳофизаи ҳаттии миллатҳо маҷмӯӣ тафаккур ва андешаи мардум ҳамчун мероси маънавӣ аз наслҳои гузашта то имрӯз нигаҳдорӣ гардидааст, ки барои таҳқими худшиносии ҳудоғоҳии миллӣ мусоидат мекунад.

Дар ҳамин радиф, Пешвои миллат

СИЁСАТИ ФАРҲАНГИИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ

чунин зикр менамоянд, ки «мо вазифадорем, ки ин хазинаи бемислро чун гавҳари чашм ҳифз намоем ва барои устувор гардонидани пояҳои забони давлатиамон ҳарчи бештар заҳмат қашем. Зоро, андеша ва ғояи миллии ҳар ҳалқ дар забону адабиёт ва фарҳанг ҳунараш ифода ёфта, дар тафаккуру маърифати фарзандони он ташаккул мейбад».

Албатта, дар замони Истиқолияти давлатӣ бо қӯшиши Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон мақоми сиёсӣ ва иҷтимоию фарҳангии забони тоҷикӣ ба кулӣ дигар шуд. Бо дарки муҳимтарин ва умдатарин масъала, яъне ҳусусияти муттаҳидгардонӣ ва ваҳдатофарии забон Роҳбари давлатонро ҳамчун рӯкни устувору побарҷои давлатдории навини тоҷикон эътироф намуданд, ки аз азамату ҷалол ва иқтидору нерую тавонони забони тоҷикӣ сарчашма мегирад.

Бо шарофати Истиқолияти давлатӣ ва ташабусҳои пайвастаи Пешвои миллат забони тоҷикӣ ба феҳристи забони давлатҳои мустақили ҷаҳон доҳил шуд, барои шинохти миллати тоҷик ба сифати мардуми дорои ҳама аломату нишонаҳои миллати таъриҳӣ заминаҳои сиёсӣ фароҳам омад ва дар ориёшиносӣ ва ё эроншиносии муосир шоҳаи сифатан нави тоҷикшиносӣ ҷой расмӣ ва мустақиле барои худ пайдо намуд.

Дар баробари ин, чунонки Пешвои миллат таъқид мекунанд, ҳар шаҳрванди қишвар барои поку беолоиш нигоҳ доштани забони тоҷикӣ қӯшиш карда, ӯдру модарон бояд ба наслҳои оянда одоби муошират ва суханвариро бо ин забони ширину шоирона омӯзонанд, зоро беэътиноӣ ба забони модарӣ беэҳтиромӣ нисбат ба миллату Ватан, модар ва таъриҳу фарҳангӣ хеш аст.

Бахусус, ташкил намудани мулоқоту сұхбатҳо бо ҷалби олимону адабони маъруф, омӯзиши мутолиаи асарҳои илмиву адабӣ, аз бар кардани шеърҳо ва ғайра, ки имконияти бештари бедор намудани завқу шавқи ҷавононро дар пай доранд, барои қавӣ гардонидани ҳофизаи таъриҳии ҳонандагону донишҷӯён зарур мебошад.

Мояи ифтихору сарбаландист, ки Пешвои муаззами миллат пуштибону ҳомии забони тоҷикӣ мебошанд ва ба забон ҳамчун рӯкни асосии бинои ҳастии миллат ва устувориву будубоши давлат ба ҳайси муқаддасоти миллат арҷ мегузоранд.

Чунонки дар ин маврид Сарвари давлат ишора намудаанд: «Бақои тоҷик забони тоҷик аст, яъне забони ноби тоҷикӣ. Танҳо забон аст, ки дар ҳама давру замон таърихи воқеӣ ва ростини миллатро дар ҳифозаи худ нигоҳ медорад. Фарҳангии беназиру оламшумули тоҷикон ва адабиёти пурғоновати зиёда аз ҳазорсолаи тоҷикон, ки қалбҳои аҳли назар ва фаҳму фаросати ҷаҳонро тасхир дорад.

ТАҲКИМИ ЗАМИНАҲОИ МЕЪЁРӢ ҲУҚУҚИИ ЗАБОНИ ДАВЛАТӢ ҲАМЧУН ОМИЛИ РУШДИ

МИНБАЪДАИ ОН

Тибқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» аз 5 октябри соли 2009 забони тоҷикӣ мақоми давлатӣ гирифта, ҷиҳати баланд бардоштани устувории он асоси қонуни гузашта шуд.

Қонуни мазкур истифодаи забони давлатӣ ва забонҳои дигарро дар фаъолияти мақомоти ҳокимиyaти давлатӣ, мақомоти ҳудидоракуни шаҳрак ва деҳот, инчунин шаҳсони ҳуқуқӣ, новобаста аз шакли ташкилии ҳуқуқӣ, ҳоҷагиҳои деҳқонӣ (фермерӣ) ва соҳибкорони инфиродӣ танзим менамояд.

Қонуни мазкур ба рӯши забони давлатӣ дар қalamрави Тоҷикистон нигаронида шуда, вазифаҳои наҷбатии давлат ва ҷомеаро муайян месозад. Истифодаи васеи забони давлатӣ дар соҳаи технология, компютеркунонӣ, интернет, такмили таълими забони давлатӣ дар гурӯҳҳои тоҷикию ғайритоҷикии мактабҳои миёнаву ойл, тарбияи ифтихори милӣ аз забони модарӣ, баланд бардоштани фарҳангии суханварӣ, таҳқиқи ҳамаҷонибаи қоидаву қонунҳои забони давлатӣ аз ҷумлаи вазифаҳои муҳим маҳсуб мешаванд.

Президенти Тоҷикистон андешаҳои худро дар бораи густариши минбаъдаи забони давлатӣ ба таври муҳтасар ва ҷамъбастӣ ҷунин баён кардаанд: «Мо барои равнақи забони модарии худ боз ҳам бештар ғамхорӣ ҳоҳем кард, онро ҳамчун гавҳари қиматбаҳои милӣ ҳифз ҳоҳем кард».

Аз ин чоست, ки барои татбиқи қонуни нав аз мақомоти давлатӣ сар карда, то муассисаҳои давлатии ғайридавлатӣ тадбирҳои мушахҳас андешаидо шуданд ва дар садади иҷро қарор доранд.

Дар робита ба ин, 30 июня соли 2021 ӯдру Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи қоидои имлои забони тоҷикӣ» ва «Аломатҳои китobati забони тоҷикӣ» ба тасвib расид, ки имрӯз мавриди амал ӯдру ғардид.

Дар замони соҳибистиқолии қишварамон ба яке аз масъалаҳои мубрами сиёсати забонии давлату Ҳукумат эҳё ва ба танзим даровардани номҳои милӣ ва қадимаи тоҷикӣ, истифодаи саҳҳа аз қолабҳои қалимасозии милӣ, номгузории мавзеъҳои ҷуғрофӣ, таъриҳӣ, маҳаллу деҳот ва шаҳру ноҳияҳо низ, ки бояд бо такя ба суннатҳои гузаштаи ниёғон амалӣ карда шавад, таваҷҷӯҳи хосса зоҳир мегардад. Аз нав эҳё гардидан номҳои асали милӣ, таъриҳӣ ва қадимии Суғд, Ҳатлон, Ҷоҳар, Истаравшан, Раҷш, Сайҳуну Ҷайхун натанҳо ба гузаштаи пуртиҳори мо ишора доранд, балки ҷиҳати эҳёи ҳофизаи таъриҳӣ ва ташаккули ҳудогоҳи ҳудшиносии миллии мардуми мо нақши муассир мегузоранд.

Дар партави Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» бевосита бо ибтикори Пешвои миллат дар ду марҳила ҳуҷҷатҳои барномавӣ ҷиҳати ташаккул ва рӯши забони давлатӣ қабул карда шуданд. Аз ҷумла, «Барномаи рӯши забони давлатӣ барои солҳои 2012-2016» бо ӯдру Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июня соли 2012 ва «Барномаи рӯши забони давлатӣ барои солҳои 2020-2030» бо ӯдру Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 28 ноября соли 2020 тасдиқ гардианд.

Барномаи рӯши забони давлатӣ барои солҳои 2020-2030 ҷиҳати татбиқи ҳадафҳои сиёсати давлатӣ оид ба забон қабул гардида, дар рӯши густариш ва баланд бардоштани мақоми забони давлатӣ нақши муҳим дошта, бобати инкишофи муносибатҳои ҳуқуқӣ, фарҳангӣ, сиёсиву иқтисадии Ҷумҳурии Тоҷикистон шароит фароҳам меорад.

Бояд зикр намуд, ки барномаи мазкур барои ташаккули ҳудшиносӣ, ҳудогоҳии шаҳрвандон, боло бурдани ҳисси ватандӯстӣ ва рӯши ҷаҳонбинии сиёсиву фарҳангии аҳли ҷомеа таҳия шудааст.

НАҚШИ АСАРҲОИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ ДАР ГУСТАРИШИ ЗАБОНИ ДАВЛАТӢ

Чавҳари сиёсати хирадмандонаи Сарвари давлатамонро дар самти сиёсати давлатӣ оид ба забон, эътирофи забони давлатӣ ҳамчун

омили муҳимтарини ҳастии давлат ва миллат, густариши истифодаи забони давлатӣ, дар сатҳи зарурӣ ба роҳ мондани омӯзиши забони адабӣ, инчунин ҷараёни мукаммалу мунаzzами риояи қоидои он ба сифати арзиши олии давлатӣ ташкил додааст.

Бори нахуст дар таърихи давлатдории мо забони тоҷикӣ аз муқаддасоти давлат дониста шуд, ки нишони аҳаммияти маҳсуси давлатӣ нисбат ба забони модарист. Дар ин росто, муҳиммияти муқаддасоти мазкур, қабл аз ҳама, дар асарҳои қалидӣ ва оламшумули Пешвои миллат интикоси пурвусъат ёфтаанд.

Яъне китобҳои Роҳбари давлат худ таҷассумгар ва таҳқимбахши заминаҳои таъриҳӣ ва рӯши забони тоҷикӣ мебошанд.

Бояд тазаккур дод, ки Пешвои муаззами миллат дар таълифоти илмию таҳқиқотиашон муҳимтарин масъалаҳои миллат ва забонро мавриди баррасӣ қарор дода, иртиботи бевоситаи ин ду рукни муҳимми миллатсоз ва давлатсозро пайваста таъқид месозанд.

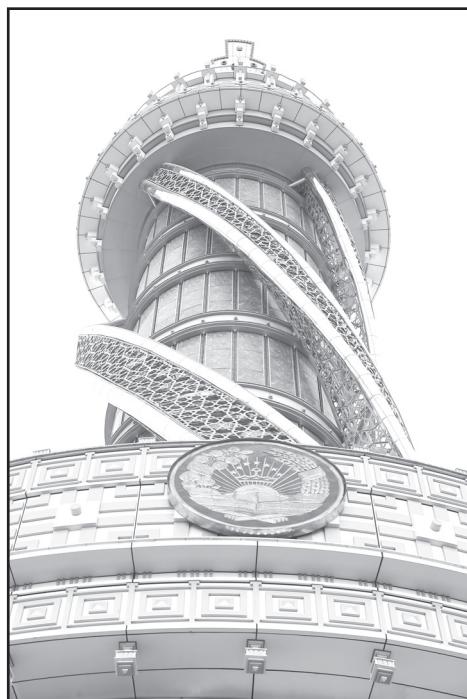
Аз ҷумла, асарҳои «Тоҷикон дар онаи таъриҳ». Китоби якум. Аз Ориён то Сомониён» (2002), «Тоҷикон дар онаи таъриҳ». Китоби дуюм. Аз Ориён то Сомониён» (2002), «Тоҷикон дар онаи таъриҳ». Китоби сеюм. Аз Ориён то Сомониён» (2006), «Нигоҳе ба таъриҳ ва тамаддуни ориёй» (2006), суханрониҳояшон дар маҳфилу ҷорӯрии гуногун оид ба сиёсати забонии давлат, муайян кардани самтҳои асосии инкишофи забон ва забоншиносии тоҷик нақши бунёдӣ ва раҳнамоӣ доранд.

Дар ин радиф, маҳсусан асари дуҷилдаи «Забони миллат – ҳастии миллат», ки сайри таъриҳии забони тоҷикиро аз замони қадим то имрӯз дар бар гирифтааст, бори дигар собит соҳт, ки Пешвои муаззами миллат нисбат ба тақдирӣ забони давлатӣ таваҷҷӯҳи хоса дошта, оид ба рӯши такомули минбаъдаи он пайваста андешароӣ мекунанд.

Дар ин асари бунёдӣ ҷастоварҳои навтарини забоншиносиву тоҷикшиносии ватанини ҷаҳонӣ ҷамъбаст гардида, аз лиҳози сабку ҷо бачоғузории мавод ва тарзи Пешниҳод аз дигар осори забоншиносӣ ба кулӣ фарқ мекунад.

Аз ин рӯ, дар марҳалаи сифатан нави давлатдории мо – тоҷикон, таълиф ёфтани асари гаронбаҳои «Забони миллат – ҳастии миллат» аз як ҷиҳат барои муаррифии забони мо – нишони ҳастии мо хизмати бузургро ба анҷом расонида бошад, аз ҷониби дигар арғузорӣ ба забони миллат, ҳалли якҷаанд масъалаҳои баҳсталаби забоншиносии тоҷик ва бозгӯи қудрату манзалат, ҳифзи асолати забони тоҷикӣ аз гузашта то ба имрӯз аст.

Ҳамин тарик, нақши Асосгузори сулҳу ваҳдати милӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар рӯши густариши забони тоҷикӣ ба ҳайси забони давлатӣ беназир буда, маҳз ба василаи сиёсати хирадмандонаи Роҳбари давлат забони модарии мо дар замони соҳибистиқолӣ ҷойгоҳи аслии худро соҳиб гардида.

<< Идома аз саҳ. 1 <<

Аз 121 метр баландӣ иборат будани Маҷмааи “Истиқлол” рамзӣ аст, яъне қисми поёни маҷмаа 30 метр - рамзи 30-солагии Истиқлоли давлатӣ ва қисмати болӣ 91 метр мазмунӣ дар соли 1991-уми асри гузашта ба даст овардани Истиқлолро ифода менамоянд.

Масоҳати умумии маҷмааи рамзи “Истиқлол” 11 ҳазору 900 метри мураббаъро дар баргирифта, майдони зери соҳтмон 4 ҳазору 761 метри мураббаъ мебошад.

Дар қисмати болӣ маҷмаа тоҷи қутраш 8 метра, ки аз титан соҳта шудааст, ҷойгир мебошад. Дар рамзи “Истиқлол” тоҷ ҳамчун рамзи давлатдорӣ, Истиқлолият, соҳибдавлативу соҳибтамаддуни таърихи омӯзандай миллати кӯҳанбӯниди тоҷикро таҷассум мекунад. Пояи маҷмаа пирамидай ҳаштруя буда, аз 7 даромадгоҳ, иборат мебошад.

Ёдовар мешавем, ки 26 майи соли 2018 аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи таъсиси Комиссияи байниндоравӣ оид ба гузаронидани озмуни кушод байни шахсони воқеӣ ва ҳуқуқии ватанию хориҷӣ ҷиҳати интихоби беҳтарин лоиҳаи ангоравии Майдони “Истиқлол” бо Маҷмааи меъмории рамзи “Истиқлол” дар шаҳри Душанбе фармоиш ба имзо расид. Озмуни мазкур 11 марта соли 2020 аз ҷониби аъзоми комиссия ва мутахassisони соҳа ҷамъбаст гардида. Дар маҷмуъ дар озмуни кушод 32 лоиҳа пешниҳод гардида буд.

Лоиҳа бо рамзи “Тоҷ”, ки аз ҷониби гурӯҳи эҷодии Сарраёсати меъморӣ ва шаҳрсозии Мақомоти иҷроия ҳокимиyaти давлатии шаҳри Душанбе таҳти роҳбарии Раиси шаҳри Душанбе Рустами Эмомали таҳия гардида, сазовори ҷойи якум шуд. Ин лоиҳа бо бартариҳои ағзалиятдор ифодакунандай тамоми талаботи озмун ва рамзи давлатдорио таъриху тамаддуни оламшумули миллати тоҷик мебошад. Ҳангоми тартиб додани Лоиҳа бо рамзи “Тоҷ” лоиҳакашон ҳамчун асос ба рамзи “дараҳти ҳаёт” такъя намуданд, ки он ғояву мазмуни васеъро ифода ва таҷассум менамоянд.

Аз ҷумла, “дараҳти ҳаёт” бо реша, тана ва шоҳаҳои он рамзи зиндагии ҷовидона ва сарсабзию устувории ҳаёт, тоҷпоя - рамзи пойдору устувор ва бардавом нигоҳ доштани тоҷ,

ИФТИХОҲИ МАЙДОНИ “ИСТИҚЛОЛ” ВА МАҶМААИ

ҳафт гунбази гирдогирди муҷассама рамзи 7 қабати замину осмон, 7 иқлим, 7 ранги асосии табиат ва 7 зинаи ташаккули илму маърифат ва ҳудшиносию ҷаҳоншиносии инсониятгоҳи ифода менамоянд.

Маҷмааи майдони “Истиқлол” аз баҳшҳои алоҳида иборат мебошад ва маҷмааи рамзи “Истиқлол” дар маркази боғ бино ёфтааст, ки аз берун атрофи онро 14 деворнигораи андозаи 9 бар 5,20 метр иҳота намудаанд.

Дар ин ҷаҳордаҳ деворнигора таърихи зиёда аз шашҳазорсолаи ҳалқи тоҷик, вобаста ба марҳалаҳои таъриҳӣ бо аксу рамзҳо таҳти ӯнвонҳои гуногун тасвир ёфтааст. Деворнигора бо ӯнвонҳои муҳталиф аз қабили “Каюмарс” ва

“Истиқлол” Сарвари давлат муҳтарам Эмомали Рахмон бо Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Рустами Эмомали бо шароиту имкониятҳои хизматрасонии маҷмаа, аз ҷумла, намоишгоҳҳои ҳунарҳои мардумӣ, намунаи дастовардҳои аҳли эҷод, толори синамои ва ҳуҷраҳои корӣ шинос шудаанд.

Ошёнаи якуми иншооти мазкур аз 7 толори кушоду барҳавои намоишгоҳ, қабули меҳмонони олиқадр ва толори синамои 5D бо 12 чойи нишаст иборат мебошад.

Дар ошёнаи дуюми Маҷмааи “Истиқлол” и майдони “Истиқлол”-и шаҳри Душанбе Осорхонаи таърихии шаҳри Душанбе ташкил карда шудааст.

Осорхонаи шаҳри Душанбе аз

Душанбе дарёфт гардида, мутааллиқ ба асри санг мебошанд, ҷой дода шудаанд. Мавҷудияти чунин ёдгориҳо гувоҳи он аст, ки Душанбе дорои таърихи қадима буда, дар ҳудуди он аз давраҳои қадим ҳунару ҳунармандӣ, фарҳангту оинҳои гуногун рушд карда буд.

Иншоот мувофиқ ба талаботи мусосири осорхонашиносӣ ва ороши замонавӣ бино ёфтааст. Экспонатҳои осорхона доир ба таърихи қадимаи Душанбе ва рушди шаҳр дар давраи навтарин ба тамошобинон маълумоти муфассал манзур менамоянд. Ҷобаҷогузории нигораҳо мувофиқ ба ҳронологияи таъриҳӣ амалӣ шудааст.

Дар осорхона Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомали Рахмон бо таҳти рамзии Шоҳ Исмоили Сомониро, ки бо назардошти арзишҳои таъриҳӣ соҳта шудааст, шинос шудаанд.

Ин таҳт пурра бо усули миллий ороиш ва канҷакорӣ шудааст. Иттилоъ дода шуд, ки тоҷи дар болои таҳт ҷойдодашуда аз тиллои тозаи истеҳсоли Тоҷикистон соҳта шудааст. Тоҷро сангҳои қиматбахо, аз қабили алмосҳои диаметрашон 3 ва 2 миллиметр, ёқути қабуди диаметраш 15 миллиметр, тилло ва тиллои сафед ва лаъли Бадаҳшон бо андозаи 22 ба 15 миллиметра зинат медиҳанд. Дар рӯйи таҳт фарри шоҳии тиллоӣ гузошта шудааст. Фарр, ки нишони давлатдорӣ ва таҳту тоҷ аст, бо 68 шуои зардӯзӣ оро ёфта, бо тоҷи заррин пайваст шудааст ва ин ишора ба эҳёи нави Тоҷикистони соҳибистиқлол ва 68 шаҳру навоҳии ҷумҳурий мебошад. Ҳар як риштai зардӯзишуда бо риштai филизии тиллоӣ қашидă шудааст.

Аз ду тарафи таҳт грифҳо ё ҳуд шерҳои болдор бо минқори үқоб ҷойгир аст, ки бо шакли бозубанд аз Ҳазинаи Амударё ёфт шудааст. Бояд гуфт, ки тасвири шери болдор ҳамчун нигоҳдорандай таҳт ва қудрат байни мардуми Boxtari қадим хеле маъмул буд. Таҳт дар байни чортӯк ҷойгир буда, атрофи онро сутунҳои чӯбини бо сангҳои қиматбахои маҳалӣ оро ёфта иҳота кардаанд. Паси таҳт бо деворнигораҳои Pančakenti Қадим,

ҷамшед ҳамчун шоҳи аввалини ақвоми ориёй, шиносӣ бо китоби Авесто”, “Ба сари қудрат расидани Куруши Кабир ва муттаҳид намудани сарзaminҳои ориёй”, “Муборизаи Спитамен бо Искандари Мақдунӣ” бо номи муҳорибаи “Санги суғдӣ”, доир ба се давлати абарқудрати аҷодӣ - Ашкониён, Кушониён, Сосониён, “Деваштич. Давлатдории Тоҳириён ва Саффориён”, “Сомониён. Исмоили Сомонӣ. Вазирон, аҳли илму адаб”, “Тоҷикон дар асрҳои XI - XVI”, “Темурмалик – қаҳрамони ҳалқи тоҷик”, дастовардҳои фарҳангии як марҳалаи тӯлонии таърихи ниёён бо нишон додани акси китобу катибаҳои асримиёнагӣ ва намунаи санъату ҳунар, шоирону адабон аз Абдураҳмони Ҷомӣ то Аҳмади Дониш, доир ба шаҳрҳои бузурги таърихии тоҷикон Саразм, Гонур, Балх, Нисо, Марв, Самарқанд, Бухоро, Таҳти Сангин, Ҳуҷанд, Панҷакенти қадим, Бунҷикат, Ҳулбук, Қалъаи Ҳисор, Ҳирот, Ғазна, “Таърихи нав. Соҳтмонҳои бузург”, “Давраи истиқлoliyat. Қасри Арбоб, Ичлосияи XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Майдони Дӯстӣ, соҳтмони аср – НБО-и “Роғун” ва дастовардҳои замони истиқлoliят барои бинандагӣ маълумот медиҳад.

Дар ошёнаи якуми Маҷмааи

галерея ва “Таҳти тоҷикон” иборат буда, 15 ҳуҷраи корӣ, маҷлисигӯҳ ва ҳуҷраи назорати камераҳои мушиқидавӣ дароад.

Осорхона марҳилаҳои гуногуни таърихи дар баргирифта, дар он асосан бозёфтҳо, ки зимни гузаронидани кофтуковҳои археологӣ дар ҳудуди шаҳри Душанбе дарёфт гардидаанд, ҷамъоварӣ шудааст. Аз ҷумла, дар Осорхонаи шаҳри Душанбе табарҳои сангӣ, ки аз маҳаллаи Лучоб ва соҳили дарёи

МЕЪМОРИИ РАМЗИ “ИСТИҚЛОЛ” ДАР ШАҲРИ ДУШАНБЕ

Варахша, Афросиёб ва Бунчикат бо истифода аз сангҳои қиматбаҳо сохта шудааст.

Атрофи онро ҳафт калиди тиллои рамзи аз ҳафт шаҳри қаламрави имрӯзаи чумхӯрӣ Душанбе, Сарзм, Хуҷанд, Истаравшан, Ҳисор, Ямчун ва Ҳулбук, инчунин нусхай намунаҳои санъати волои Ҳазинаи Амударё - бозубанди тиллой ва Аробачаи тиллой гузашта шудааст.

Бо назардошти арзиши гарони таърихӣ доштани ашёҳои гирдовардашуда, Сарвари давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон масъулинро вазифадор намуданд, ки ба хотири ошно намудани шаҳрвандони кишвар, насли наврасу ҷавон ва сайёҳони дохиливу ҳориҷӣ бо таъриху тамаддунӣ бой, фаъолияти осорхонаро бештар тарғиб намуда, мутахассисони беҳтаринро барои муаррифии гӯшаҳои он ҷалб намоянд.

Аснон бозидӣ аз осорхона Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба олимону бостоншиносон барои ҳифзи ҳамаҷонибаи ин ёдгориҳои гаронарзиш, густариши фаъолияти осорхонаи навтасис, ҷалби бештарни тамошобинон ба сайри осорхона, ошно намудани наврасону ҷавонон бо таъриху тамаддунӣ кӯҳанбунёди миллӣ ба воситаи ёдгориҳои ба намоиш гузашташуда ба шаҳрдории Душанбе ва масъулони осорхона дастуру маслиҳатҳои муфид доданд.

Баъди бозидӣ аз осорхона Президенти мамлакат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Рустами Эмомалӣ дар майдонҷаи тамошои намои пойтаҳт зебогиҳои шаҳрро мушоҳида карданд.

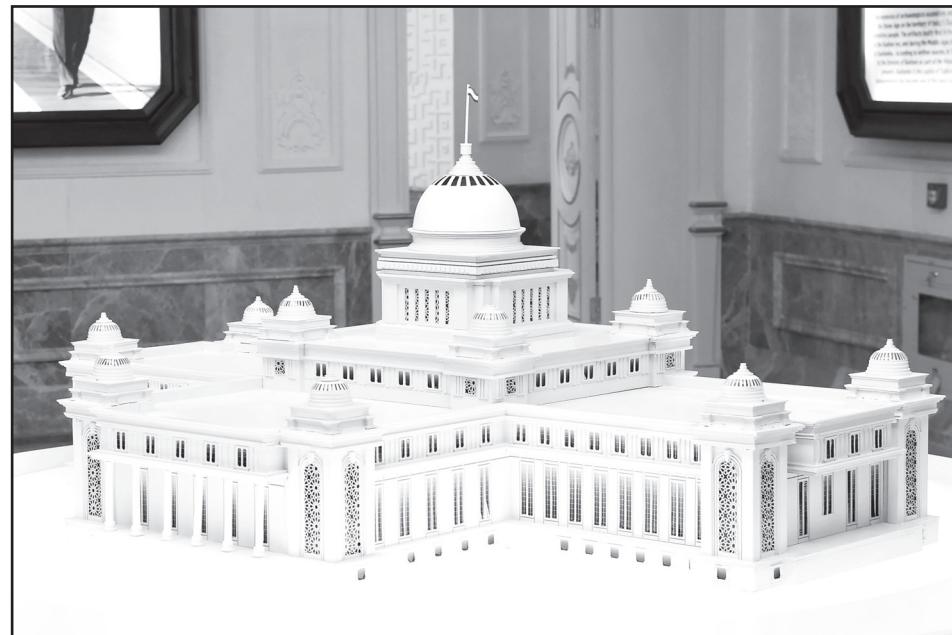
Бояд гуфт, ки яке аз ҷойҳои ҷониби Мачмааи рамзи “Истиқлол” майдони тамошои он мебошад. Он дар ошёнаи 14 дар сатҳи 94 метр ҷойгир аст. Майдони тамошо доирашакл буда, дорои 4 дурбини қалонҳаҷм мебошад.

Масоҳати умумии Майдони “Истиқлол” 30 гектар буда, 2,7 гектарашро макони баргузории ҷорабиниҳои сиёсию фарҳангӣ ташкил.

Дар Майдони “Истиқлол” беш

аз 200 нафар сокини маҳаллӣ, ки шумораи зиёди онҳоро занон ташкил медиҳанд, бо ҷои кор таъмин гардианд.

Ин иншооти муҳташам аз Мачмааи рамзи “Истиқлол”, минбар,

дарвозаи марказӣ ва дарвозаҳои шимолию ҷанубӣ, фаввораҳо, деворнигораҳо, майдони баргузории роҳпаймӣ, гулгашт, таваққуфгоҳҳо ва ғайра иборат аст.

Дарвозаи марказии майдон, ки 43,8 метр дарозӣ, 9 метр паҳнӣ ва 32,67 метр баландӣ дорад, бо истифода аз масолеҳи баландсифат бунёд шудааст ва он дар қисмати хиёбони Рӯдакӣ воқеъ мебошад.

Дар Майдони “Истиқлол” бо ибтикори Сарвари давлат дар давоми ду сол дар ин майдон зиёда аз 7,5 ҳазор бех дараҳтони ҳамешасабзу ороиши ниёдир шинонида шуд.

Мавриди зикри хос аст, ки Пешвои муаззами миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон шаҳсан аксари дараҳтони ниёдирро 20 сол қабл аз ҳориҷи кишвар оварда, дар боғи Қасри миллат Парвариш карда буданд. Ин дараҳтон бо иштироки бевоситаи Сарвари давлат дар гӯшаҳои гуногуни майдони Истиқлол шинонида шудааст.

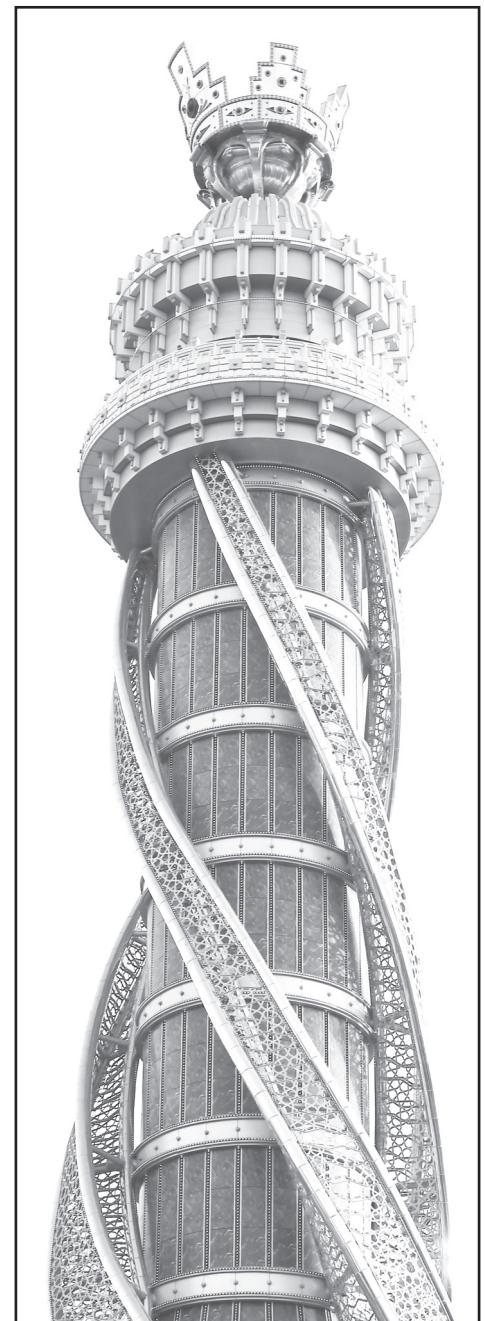
Тарҳи лоиҳаи бунёди ин мавзеъи дилкаш бо санъати нотакрор ва бо

риояи тамоми меъёрҳои бунёди марказҳои фарҳангии фароғатӣ бо завқи баланди зебоипарастӣ ва табиатдӯстӣ аз ҷониби Сарвари давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон таҳия гардидааст.

Акунун баъди ба истифода додани Майдони “Истиқлол” ин мавзеъ майдони асосию марказӣ, қалби пойтаҳт ва қаъбаи умеди тоҷикистониён ва тоҷикони ҷаҳон гардиҷ, зеро дар ин ҷо рамзи истиқлолу озодӣ, ки ҳоҳишу талоши миллиати сарбаланди тоҷик аст, гузашта шудааст.

Минбаъд дар дар ин мавзеи дилфиреб ва муъҷизаи нотакрори меъморӣ ҷорабиниҳои сатҳи олии ифодакунандаи дастоварҳои даврони соҳибистиқолии тоҷикон баргузор мегардад.

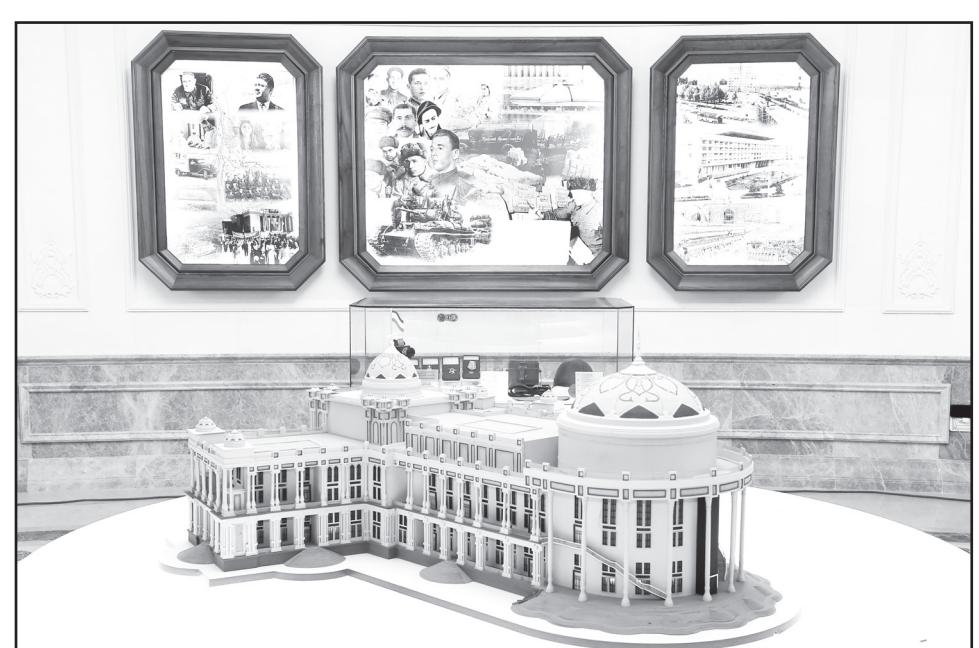
Баъди ифтитоҳи Майдони “Истиқлол” ба Мачмааи рамзи “Истиқлол” Президенти мамлакат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар назди меҳмонон ва иштирокчиёни ҷорабинии идона суханронӣ карда, ҳамаи ҳозирин ва дар шаҳси онҳо тамоми мардуми

ҳамоиши хонандагону донишҷӯёни колекчу мактабҳои олии пойтаҳт, ки беш аз 30 000 нафарро ташкил медод, идома дод.

Дар ҷорабинии бошукуҳи идона аз ҷониби аҳли ҳунар сурӯдҳои таронумкунандаи зебогиҳои дӣри бостонӣ, шукуҳу шаҳомати Ватани азиз, дастоварҳои Истиқлолияти давлатӣ, васфи ташаббусҳои ҷаҳонӣ ва хислатҳои башардӯстии Пешвои муаззами миллат пешкаш карда шуд.

www.president.tj

ИДАТ МУБОРАК, ЭЙ ВАТАН!

8 сентябр дар Кумитай меъморӣ ва соҳтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бахшида ба ҷашни муқаддаси миллӣ - 31-солагии Истиқололи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷамъомад баргузор гарди.

Дар ин ҷорабинии ҷашнӣ муовини якуми Раиси Иттилоғи нависандагони Тоҷикистон - Мирзозода Ато Мирҳоҷа, нависанда, мудири шуъбаи маҷаллаи «Садои Шарқ» - Баҳмандар Муродӣ, Раиси Кумитай иҷроияи Ҳизби Ҳалқии Демократии Тоҷикистон дар ноҳияи Шоҳмансур - Каримзода Ниӯфари Раҳмонӣ, кормандони дастгоҳи марказӣ, роҳбарон ва кормандони корхонаҳо ва ташкилотҳои системи Кумита иштирок намуданд. Таҷрифи меҳмононро ба Кумитай меъморӣ ва соҳтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муовини якуми Раиси Кумитай меъморӣ ва соҳтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон Умарзода У.Ҳ. ҳайрамақдам гуфт.

Пас аз хондани суруди миллӣ номбурда ҳозиринро аз номи роҳбаријати Кумита бо ин санаи муборак, ҷашни бузурги ҳалқи тоҷик, 31-солагии Истиқололи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон табрик намуда, аз ҷумла, чунин гуфт:

- Истиқололият барои мардуми қуҳанбунёди тоҷик арзиши муқаддасу сарнавиштсоз буда, таҳти парчами он хурду бузурги қишвар барои тақвияти Пояҳои давлатдории навини ҳуд бо азму талоши ватандӯстона заҳмат мекашанд ва дар зарфи беш аз сӣ соли истиқололият дар ҷодаи расидан ба ҳадафҳои стратегии қишварамон ба дастовардҳои бесобиқа ноил гардидаанд.

Маҳз истиқололият имконият фароҳам овард, ки мардуми Тоҷикистон тақдирӣ худро ба даст гирифта, роҳи пешрафти минбаъда ва сарнавишти ояндаи сарзамини аҷдодии хешро мустақилона интиҳоб намоянд.

Ба ин маънӣ, истиқололият неъмати бебаҳо, мояи ифтиҳор, манбаи ҳудшиносӣ, сарчашмаи нерӯбахш ва омили бунёдии таҳқими тақвияти Пояҳои давлатдории миллии мо мебошад.

Мардуми Тоҷикистон хуб дар ёд доранд, ки солҳои аввали истиқололият қишвари азизи мо бар асари фитнаву дасисай душманони миллат ва ҳоҷагони хориҷии онҳо ба зарбаи даҳшатноку ҳалкатборе гирифтор

шуд.

Дар он айёми фоҷиабор аз ҳаритаи сиёсии ҷаҳон нест шудани давлати ҷаҳони тоҷикон ва пароқандада гардидан миллати тоҷик ба як воқеяти талхи рӯз табдил ёфта буд.

Вале ҳуҷбахтона, мардуми қиши

пешрафти минбаъда қишвари азизамонро ба сӯи ҷомеаи демократӣ, ҳуқуқбунёд ва дунявӣ интиҳоб намоем. Имрӯз бо гузашти айём мардуми Тоҷикистон бо тамоми ҳастӣ дарк менамояд, ки истиқололият муқаддастарин ва азистарин неъмати дунё, рукни асосии давлати озод, рамзи шарафу номуси ватандорӣ, кафолати ҳонаи ободу сари баланд ва неруи таконбахши ҳаётӣ ҳаррӯзai мо мебошад.

Истиқололияти давлатии Тоҷикистон имкон дод, ки миллати қуҳанбунёди тоҷик бо сарварии Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба комёбиву дастовардҳои назаррас ва бесобиқа шарафёб гардад. Муҳимтарин талабе, ки имрӯз дар назди ҳар сокини баномуси ватандӯсти қишвари мо қарор дораద, бо назари қадрдонӣ ба Ватани ҳуд, миллати ҳуд, Пешвои муazzами ҳуд нигаристан мебошад, зоро танҳо бо чунин тарзи муносибат роҳи

Ободии Ватан ва осоиши мардум аз ҳар яки шумо фаъолияти шабонарӯзӣ ва кори содиқонаву соғдилона меҳоҳад. Барои ин шумо бояд бо истифода аз тамоми заҳирау имкониятҳои корҳои оғозкардву нақшашои Пешгирифтаатонро зина ба зина Пеш баред ва барои торафт беҳтар гардонидани сифати иншооти бунёдшаванд талош варзед.

Шумо бояд раванди созандагиву бунёдкориро минбаъд низ ҳадафи асосии ҳуд қарор дода, истифодаи самараноки ҳамаи воситаву заҳираҳои мавҷударо барои идома додани корҳои созандагӣ, рушди устувори иқтисодӣ, ободии диёр ва таҳқими имкониятҳои воқеии қишварамон таъмин намоед.

Чӣ тавре ки Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Паёми ҳуд қайд намуда буданд:

«...Мо бояд ба хотури пешрафти давлати соҳибхтиёрамон ва Ватани аҷдодиамон – Тоҷикистони озоду маҳбуబ минбаъд низ сарчамъона заҳматкашем ва барои наслҳои ояндаи ҳалқи ҳуд мулки ободе мерос гузорем, то ки онҳо бо натиҷаҳои заҳмати ватандӯстонаи мовушумо ифтиҳор намоянд».

Итминони комил дорам, ки соҳтмончиён ва меъморони мамлакат аз уҳдаи иҷрои дастуру супоришҳои Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон минбаъд низ бо сарбаландӣ баромада, дар самти боз ҳам ободу зебо гардонидани Ватани маҳбубамон саҳми муносиб мегузоранд.

Кумитай иҷроияи Ҳизби Ҳалқии Демократии Тоҷикистон дар ноҳияи Шоҳмансур тасмим гирифтаанд, ки бахшида ба ҷашни 31-солагии Истиқололи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои саҳми арзанда гузоштан дар ташвиқи тарғиби барномаҳо ва ҳадафҳои Ҳизби Ҳалқии Демократии Тоҷикистон, инчунин иштироки фаъолона дар корҳои ободониву созандагӣ кормандони Кумитаро бо Ифтиҳорномаи ҳизб қадрдонӣ намоянд.

- Раиси Кумитай иҷроияи Ҳизби Ҳалқии Демократии Тоҷикистон дар ноҳияи Шоҳмансур Каримзода Ниӯфари Раҳмонӣ суханронӣ намуда, ба ҷонд нафар аз кормандони Кумита мукофотҳо супурд.

Дар анҷоми ҷамъомади тантанавӣ Умарзода У.Ҳ. аз номи роҳбаријати Кумита меҳмононро барои иштирок дар ҷорабинии имрӯза ва қадрдани кормандон бо Ифтиҳорномаи Кумитай иҷроияи Ҳизби Ҳалқии Демократии Тоҷикистон дар ноҳияи Шоҳмансур миннатдорӣ намуд.

вар дар атрофи Ҳукумати қонунӣ ва фарзандони бонангуту номуси ҳуд муттаҳид шуда, ягона роҳи дурустӣ таъриҳӣ, яъне эъмори давлати демократӣ ва ҳуқуқбунёду дунявиро Пеш

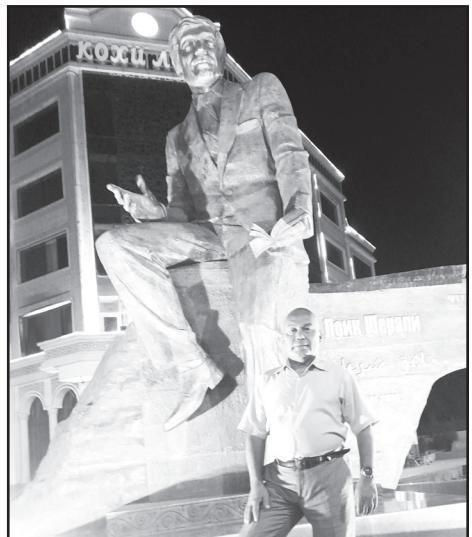
дураҳшонтару ояндаи беҳтарро соҳтан мумкин аст.

Муовини якуми Раиси Иттилоғи нависандагони Тоҷикистон - Мирзозода Ато Мирҳоҷа дар сухани табрикии ҳуд қайд намуд, ки боиси сарфарозии мост, ки мардуми шарифи Тоҷикистон аз баракати Истиқололият дар Партави сиёсати хирадмандонаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар мамлакат оташи ҷангӣ бародаркӯш ҳомӯш карда шуд, сулҳу субот ва ҳамдигарфаҳмиву ваҳдати миллӣ барқарор, рамзҳои давлати соҳибистиқол қабул гардидаанд ва барои рушди ояндаи давлат, ташаккули ҳисси миллӣ ва ҳудшиносиву ҳудоғоҳии мардум заминаҳои мусоидӣ мӯҳайё карда шуданд.

Дастовардҳои бузурги мо дар тӯли 31 соли истиқололият барқарор намуданд сулҳу суботи комил ва ваҳдати Пойдор, таъмини рушди устувори иқтисодиву иҷтимоӣ, таҳқими ҳудшиносиву ҳудоғоҳӣ, ватандӯстиву ватандорӣ дар миёни ҳама табақҳои ҷомеа мебошад.

Даврони истиқололият барои мо имкони воқеӣ фароҳам овард, ки роҳи имрӯз ояндаи миллат ва

ДАР ҚАБУЛИ РАИСИ ПАНЧАКЕНТ

Панчакенти бostonий низ маҳз бо шарофати даврони соҳибистиколой дар ҳамай самтҳои хоҷагии ҳалқ рушд ёфта, имрӯз хусусан, маркази он бо бунёди иншооти зиёди дори аҳамияти иқтисодиву иҷтимоӣ ва фарҳангиштаву бо тарҳи талаботи замони мусир ва арзишҳои миллӣ қомат бардошта симои худро ба хубӣ тағиیر додаву ба яке аз шаҳрҳои зебои кишвар табдил мёёбад. Дарроҳравҳо, хиёбонҳои сарсабзу гулпӯш қадам задану сайр кардан ба кас ҳаловату фараҳ мебахшад, шомгоҳон дар маркази шаҳр, назди бинои мақомоти иҷроияи ҳокимиюти давлатӣ, ки ба тозагӣ таъмиру тармим мёёбаду бо шаҳоматаш ҳамаро ба худ ҷалб месозад ва боғи фарҳангиву фароратии “Боғи тиллоӣ” даҳҳо не, садҳо нафар сокинону меҳмонон чамъ омада, мусиқӣ мешунаванду руҳи худро ин ҷо болида мегардонанд ва аз соҳибдавлативу соҳибистиколой шукргузорӣ мекунанд. Корҳои соҳтмонӣ ҳамоно бе ист шабу рӯзон идома ёфта, боз биноҳои нави маъмуригу хизматрасонӣ, фарҳангӣ сохта, дар баробари он роҳҳо мутобиқ ба талаботи рӯз мумфаршу кӯчаҳо бо ҳазор ранг ҷаргон мешаванд.

Чанде пеш дар ин шаҳри куҳан-бунёду ҳамзамон ҳамешаҷавон бо раиси шаҳр Абдуҳолиқ Холиқзода суҳбат оростем.

- Анъанаи бо дастовез истиқбол гирифтани ҳариду санаҳои муқаддас барои мардуми меҳнатқарини шаҳрни бostonии Панчакент низ хос

аст, - иброз медорад раиси шаҳр, - ва ҳурсандибахш боз дар он аст, ки аз ин иди истиқдол то иди навбатӣ дастовардҳои сокинони шаҳр дар ҳамай самтҳо: шурӯъ аз иқтисодӣ то иҷтимоу фарҳангту варзиш буда, онҳо назаррассанду эътиомдбахш. Рушди соҳаҳои саноат, соҳтмон, кишварзӣ табиист, ки боловавии иқтисодӣ ёт, ғановати буҷаи шаҳр асту албатта, мусоидат ба рӯзгори осудаи мардум, ки Пешвои миллат мұхтарам Эмомалӣ Раҳмон ин мақсадро аз муҳимтарин ҳадафҳои Ҳукумат ва давлат арзёбӣ мекунанд. Масалан, барои тақвияти фикри боло метавон гуфт, ки ҳоло музди миёнаи меҳнати кормандони шаҳри Панчакент 2 ҳазору 499 сомониро

сомонӣ расидааст, ки бешубҳа, баривоҷу равнақи хоҷагии ҳалқи шаҳр мусоидат мекунад. Ҷиҳати тақконбахшӣ ба ин раванд ва баҳри иҷрои стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 аз ҷониби Маҷлиси вакiloni ҳалқи шаҳр соли 2020 “Барномаи рушди иқтисодию иҷтимоии шаҳри Панчакент низ барои солҳои 2021-1025” тасдиқ шудааст, ки татбиқи 118 Лоиҳаи афзалиятноки он ба маблағи 1 миллиарду 866 миллион сомонӣ нишондиҳандай шаҳрро бешубҳа, дар ҳамай самтҳо назаррас мекунад.

Мусаллам аст, ки қалиди рушди иқтисодӣ ва иҷтимоӣ ин бунёди корҳонаҳои саноатии тавлиdotӣ ва таъсиси ҷойҳои нави корӣ мебошад.

бо таъсисёбии 60 ҷойи корӣ, ҶДММ “Раҳш”-16 ҷойи корӣ ва боз сехи қаннодӣ, ҶДММ “Маводи ба фарсадшавӣ тобовар”, сехи оҳангудозӣ -40 ҷойи корӣ ва инчунин коргоҳи хурди истеҳсолӣ бо таъсиси 150 ҷойҳои нави корӣ мавриди баҳрабардорӣ қарор гирифтанд. Боиси қаноатмандист, ки дар маҷмӯи истеҳсоли маҳсулоти саноатии вилояти Суғд саҳми шаҳри Панчакент ба 22,6 дар сад расидааст, ки ин дар солҳои охир нишондиҳандай баландтарин маҳсуб мёёбад.

Соҳтмони мучассамаи нави Шоҳ Исмоили Сомонӣ, Парчам ва Нишони давлатии Тоҷикистон дар назди бинои мақомоти иҷроияи ҳокимиюти давлатии шаҳр, бинои меҳмонхонаи замонавӣ барои 70 ҷой дар хиёбони устод Рӯдакӣ аз ҷониби соҳибкор Далер Ҳамроқул, бинои тавалудхонаи шаҳрӣ барои 80 кат воқеъ дар кӯчаи 50 солагии Тоҷикистон бо маблағузории МИҲД-ии шаҳр, бинои боғчайи бачагона барои 340 нафар дар кӯчаи Навобод, бинои истиқоматии панҷошёна, бинои нави МТМУ №47, бинои қасри Ҷаҳониони суғдӣ, коргоҳи дӯзандагӣ ва даҳҳо иншооти дигар, ки танҳо дар ду соли охир сохта ва мавриди баҳрабардорӣ қарор гирифтанд, симои шаҳри бostonии Панчакентро куллан тағиир доданд. Умуман, дар ҳамай ҷамоатҳои шаҳр то ба имрӯз зиёда аз 120 иншооти дори аҳамияти иқтисодиву иҷтимоӣ соҳта шуд, ки самари даврони соҳибистиколист ва ин раванд идома ҳоҳад ёфт.

Абдуҳолиқ Холиқзода, раиси шаҳр бо як самимияти афзуну шукргузорӣ аз давлатдорӣ ва дастовардҳои даврони соҳибистиколой ҳарф зада, таъқид бар он дорад, ки иҷрои саривақтии дастуру супоришиҳо ва дастгирии ҳамаҷониба аз сиёсати хирадмандонаи Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти кишвар мұхтарам Эмомалӣ Раҳмон заминаи боэътиимод мегузоранд, ки дар кулли соҳоти хоҷагии ҳалқ: иқтисодиёту иҷтимоӣ, фарҳангту варзиш муваффақ шуда, рӯзгори осуда ва зиндагии шоистаро ноил шавем.

Човиди Ашти

ташкил медиҳад, ки ин дар қиёс нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта 344 сомонӣ ва ё нисбат ба соли 2015 ба миқдори 2,5 маротиба зиёд аст. Ва яке аз муҳимтарин омилҳои рушди иқтисодии шаҳр ва боловавии сатҳи зиндагии мардуми шаҳр албатта, ҷалби сармояи мустақими хориҷӣ, бунёди корҳонаҳои хурду бузурги тавлиdotӣ аст. Агар 7 сол қабл маҷмӯи истеҳсоли маҳсулот ҳамагӣ 824 миллиону 764 ҳазор сомониро ташкил дода бошад, пас танҳо дар ҳафт мөҳи соли равон ин нишондиҳанд, яъне маҷмӯи маҳсулоти шаҳр ба 3 миллиарду 388 миллион

бе ваҷҳ нест, ки саноатиқунонии босуръат чун ҳадафи ҷоруми миллӣ қабул шуда, дар Паёмни навбатии ҳуд Президенти мамлакат мұхтарам Эмомалӣ Раҳмон “Солҳои 2022-2026”-ро “Солҳои рушди саноат” эълон карданд. Шаҳри Панчакент низ дар ин самт дурнамои мусафрою хушбин дорад. Феълан дар шаҳр 18 корҳонаҳои саноатӣ амал карда, соли равон бунёди боз 10 адад дар назар дошта шудааст. Дар 7 мөҳи соли равон бошад, 8 адад коргоҳҳои хурду миёна, аз қабили коргоҳҳои дӯзандагии Рӯҳшона Бобобекова барои 20 ҷойи корӣ, ҶДММ “Маҳсул”

БА ЁДИ ҲАМСАБАҚ, ДЎСТ ВА ҲАМКОРАМ СОҲИБИ СУЯР

Соҳиби Шаҳрофарон, тарки дунё гуфту рафт,
Рӯзи чумъа баъди фарзайн, алвидоъҳо гуфту рафт.

Ҳам қаланfur, ҳам намак, шаккари маҳфилҳо,
Гашта пинҳон пушти бода, ҳаҷвияҳо гуфту рафт.

Ҳарки пеши ў нишастан, бо ғаму андуҳу алам,
Аз ҳузураш бо лаби пурхандаву дилшод рафт.

Таърихи маргаш чу пурсанҷ, бисту бисту ду бигӯ,
Вақти ангурпаз боғбон аз миёни боғ рафт.

Толибо! Ҳаргиз наёбӣ инчунин ёре дигар,
Гоҳ дар осмони ҳафтум, гоҳ зери ҷоҳ рафт.

Ҳочӣ ТОЛИБ

Кумитаи меъморӣ ва соҳтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҶСК “Шаҳрофар” бинобар вафоти собиқ сармуҳандиси ҶСК “Шаҳрофар”

**СУЯРОВ
СОҲИБХОН
ҶЎРАЕВИЧ**

**андуҳгин буда, ба наз-
дикон ва пайвандони
марҳум изҳори тасаллият
менамояд.**

ЗАРФИ 65 СОЛ ФАКУЛТАИ СОХТМОН ВА МЕЬМОРӢ БЕШ АЗ 15 ҲАЗОР

«Дар зарфи 65 соли фаъолияташ факултаи соҳтмон ва меъмории Донишгоҳи техникии Тоҷикистон зиёда аз 12 000 муҳандис-соҳтмончӣ наздики 3 000 меъмор тайёр намудааст. Дар ин давра, факулта тавонист зиёда аз 400 мутахассисони дараҷаҳои гуногуно барои давлатҳои ҳориҷи кишвар омода намояд. Зиёда аз 100 нафар дастпарварони факулта рисолаҳои номзадӣ ва докторӣ дифоъ намуда, дар таълимутарбияи ҷавонон ва рушди илми соҳаи соҳтмон ва меъморӣ саҳми арзанда гузаштаанд», гуфт дар суҳбат ба хабарнигорамон декани факултаи соҳтмон ва меъмории Донишгоҳи техникии Тоҷикистон, номзади илмҳои техникӣ, Алиҷон Яқубов.

Яқубов АЛИЧОН,
декани факултаи соҳтмон
ва меъмории Донишгоҳи
техникии Тоҷикистон

Мавсүф афзуд, ки алҳол дар факулта 10 кафедраи таҳассусӣ фаъолият доранд, ки дар онҳо аз рӯи 14 ихтисос кадрҳои баландхисоси дараҷаи бакалавриат ва аз рӯи 7 ихтисос мутахассисони баландхисоси дараҷаи магистратура - мутахассисон барои бозори меҳнат омода карда мешавад. Инҳо кафедраҳои «Соҳтмони саноатӣ ва шаҳрвандӣ», «Меъмории биноҳо ва иншоот», «Асосҳо, таҳқуқсизҳо ва иншооти зеризаминиӣ», «Масолех, технология ва ташкили соҳтмон», «Меъморӣ ва шаҳрсозӣ», «Дизайни муҳити меъморӣ ва тармим», «Системаҳои таъмини об, газу гармӣ ва ҳавотозакунӣ», «Геодезияи муҳандисӣ, маркшайдерӣ ва харитасозӣ», «Иншооти гидротехникӣ ва ҳифзи захираҳои обӣ», «Иқтисодиёт ва идоракунӣ дар соҳтмон» буда, аз рӯи ихтисосҳои «Соҳтмони саноатӣ ва шаҳрвандӣ», «Лоиҳакашии биноҳо ва иншоот», «Ташхис ва идоракунии амволи файриманқул», «Соҳтмони зеризаминиӣ ва шаҳтаҳо», «Истеҳсоли масолех, маснуوت ва конструксияҳои соҳтмонӣ», «Меъморӣ», «Дизайни муҳити меъморӣ», «Системаи таъмини об ва об парторвҳо», «Системаи таъмини газу гармӣ ва ҳавотозакунӣ», «Геодезия ва харитасозӣ», «Соҳтмон ва истифодабарии неругоҳҳои обию барқӣ», «Истифодабарии оқилона ва ҳифзи захираҳои обӣ», «Иқтисодиёт ва ташкили истеҳсолот (соҳтмон)», «Идораи мақомати маҳаллӣ» мутахассисон омода менамоянд.

Айни замон дар факулта беш аз 2500 нафар донишҷӯён дар шуъбаҳои рӯзона, фасилавӣ ва магистратура таҳсил менамоянд. Донишҷӯён шаҳрвандони ҳориҷӣ низ аз Федератсияи Русия, Афғонистон, Қазоқистон, Туркманистон ва Ӯзбекистон ба таҳсил фаро гирифта шудаанд. Инчунин факултаи соҳтмон ва меъморӣ бо корхонаҳову донишгоҳҳои ватанию ҳориҷӣ ҳамкории судманд дорад. Ҳайати профессорону омӯзгорони факулта дар ҳалли проблемаҳои истеҳсолӣ бо Пажӯҳишгоҳҳои Кумита ва идораҳои марбута - «САНИИОСП», «Соҳтмон ва меъморӣ», «Душанбешаҳрсозӣ», «Шаҳрофар», «Саноатсоз»,

«Корезлоиҳа», КВД «Лоиҳакаши» фаъолона иштирок менамоянд. Дар факултаи «Соҳтмон ва меъморӣ» 119 нафар устодону кормандон фаъолият дошта, аз ин омор 43 нафарашон дорон дараҷа ва унвонҳои илмӣ буда, 11 нафарашон докторони илм ва 32 нафарашон номзадҳои илм мебошанд. Устодони собиқадори факулта Маҳмуд Комилов, Ҷаҳонгир Низомов, Лутғулло Шарипов, Солия Мамаҷонова, Абдураҳмон Норматов, Усмон Раҷабов, Абдуҷалил Мирҷалолов, Маҳбуба Шаропова, Тоҳир Ҷалилов, Ҷӯракул Муниев, Сайдҷон Камолов, Сангаҳмад Тиллоев, Музаффар Шерматов, Раҳмонҷон Абдуллоев, Нозимшо Ҳасанов, Имомёрбек Қаландарбеков, Акрам Акбаров, Рустам Муқимов, Анвар Фазилов, Икромҷон Негматов мебошанд.

Дар соли тақвими аз тарафи омӯзгорони факулта 7 китоби дарсӣ ва зиёда аз 20 дастуру ва-соити таълимӣ нашр гардида. Инчунин омӯзгорон ва кормандони факулта дар соли ҷорӣ дар самти илм ба дастовардҳои бузург ноил гардидаанд. Чопи 5 монография, 4 патент ва дигар ҳуҷҷатҳои молияти зеҳнӣ ва 1 патенти авруосиёғӣ, зиёда аз 45 мақола дар нашрияҳои тақризии КОА, 210 мақола

зич дошта, дар баробари таълим дар корҳои илмӣ-истеҳсолӣ низ фаъолона иштирок менамоянд. Дар арафаи ба истифода додани бинои нави факулта дар соли 2013, воқеъ дар маҳаллаи Ҳаёти Нав, кафедраҳои факулта бо асбобу таҷҳизотҳои замонавӣ таъмин гардидаанд, инчунин синҳоноҳо бо таҳтаҳои электронӣ мӯҷаҳаз гардонид шудааст.

Дар факулта айни ҳол 11 нафар донишҷӯён ба рӯйхати ятимони кулл ва 4 нафар - ба рӯйхати маъюбон ворид гардидаанд. Дар маҷмуъ, дар факултет 78 нафар донишҷӯён тибқи квотаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳсил менамоянд. Шумораи дуҳтарон бошад ба 107 нафар мерасад, ки аз онҳо 14-нафарашон дар асоси квота ва буҷавӣ таҳсил доранд.

Факултаи соҳтмон ва меъморӣ яке аз куҳантарин факултаҳои Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик Муҳаммад Осимӣ буда, он ҳамқадаму ҳамсоли донишгоҳ аст, ки соли гузашта 65-сола шуд. Факултаро дар давраҳои гуногун деканҳо Мирзо Ҳотамов, Иван Грудин, Ҳамид Ҳакимов, Муин Икромов, Шодӣ Шоимов, Ҷангібек Давлатмирзов, Абдусаттор Сулаймонов,

дар нашрияҳои ҷумҳурияӣ ва донишгоҳӣ, бозгӯи гуфтаҳо буда, инчунин 20 нафар омӯзгорон ва кормандони факулта аз курси такмили ихтисос ва бозомӯйӣ гузаштаанд.

Омӯзгорони факулта М. Маромов, Ю. Баротов, Ш. Шарипов ва Б. Аҳмедов рисолаи номзадии ҳудро муваффақона ҳимоя намудаанд. Боиси ифтиҳор аст, ки донишҷӯёни факулта дар озмуни олимпиадаҳои ҷумҳурияи донишгоҳӣ иштирок намуда, ҷойҳои намоёнро сазовор гаштанд. Иштироки донишҷӯёни дар олимпиадаҳои донишгоҳӣ аз фанҳои математика, физика, химия ва назарияи иқтисодӣ, озмунҳои ҷумҳурияи «Илм - фуруғи маърифат» ва «Фуруғи субҳи донойӣ китоб аст» шаҳодати гуфтаҳост. Ҳамзамон декани факултаи соҳтмон ва меъморӣ афзуд, ки озмоишгоҳҳои факулта дар сатҳи хуби корӣ қарор дошта, барои гузаронидани дарсҳои озмоишӣ ба талаботи имрӯза пурра ҷавобгӯ буда, соли равон озмоишгоҳҳои факулта аз аккредитатсияи Агентии «Тоҷикстандарт» гузаштаанд. Кафедраҳои озмоишгоҳҳои факулта бо истеҳсолот робитаи

Пӯлод Муҳиддинов ва дигарон сарварӣ намудаанд. Дар рушди факултаи соҳтмон ва меъморӣ устодони варзида С. Вавилова, Ҳ. Ҳакимов, Г. Ҷӯраев, О. Абдуллоев, И. Тоҳиров, Р. Раҳмонов, И. Грудин, Л. Кажаринова, Н. Давлатов, Д. Веселовский, Л. Веселовская ва дигарон саҳми арзанда гузаштаанд. Имрӯзҳо дар факулта омӯзгорон - собиқадорони меҳнат, ба монади профессорон Нигматов И.И., Низомов Ҷ.Н., Муқимов Р.С., Акбаров А.А., Мамаҷонова С.М., Қаландарбеков И.Қ., докторони илм, дотсентон Ҳасанов Н.Н., Тиллоев С.С., дотсентон Асоев Қ.А., Шарипов Л.Ш., Норматов А.Ю., Раҷабов У.Н., Рӯзиев А.Р., Фозилов А.Р., Шаропова М.А., Сулаймонова М.А., Муниев Ҷ., Ҷалилов Т., Камолов С., Шерматов М., устодони варзида Комилов М., Исмаилов М., Наимов Қ., Раҳматлонов Ф., Мирҷамолов А. ва дигарон фаъолияти босамар намуда, дар тарбияи омӯзгорону мутахассисони ҷавон саҳми гузашта истодаанд.

Факултаи соҳтмон ва меъморӣ дар омода намудани мутахассисони ҳирфаи соҳаи соҳтмон

МУҲАНДИС-СОХТМОНЧИЙ ВА МЕЬМОР ОМОДА НАМУДААСТ

**Коллективи устодон ва профессорони факултати соҳтмон ва меъмории
Донишгоҳи техникии Тоҷикистон**

денишгоҳҳои ватанию хориҷӣ ҳамкории судманд дорад. Бо назардошти мушкилоти марбут ба обу гидротехника, азхудкунии мақсадноки фазои зеризамини, мутобиқунонии раванди таълим ба талаботи байнамилалӣ азnavsosии кафедраҳои амалкунанда ва таъсиси кафедраҳои нав дар факулта дар назар аст. Аз ҷумла, вобаста ба татбиқи ҳадафи чоруми стратегӣ - саноатикунонии мамлакат дар факулта таъсиси ихтиносҳои нав, аз қабили «Соҳтмони иншооти гидротехникӣ», «Маркшайдерӣ», «Заминсозӣ» ва «Соҳтмони иншооти азим» дар назар аст. Дар факулта Маркази илмӣ-тадқиқотии соҳтмон ва меъморӣ фаъолият мекунад, ки метавонад дар ояндаи наздики Пешоҳангӣ санчишу озмоши мавод, масолех, ҷинсҳои кӯҳӣ ва конструксияҳои соҳтмонӣ бошад. Дар назди марказ семинари доимоамалкунандаи илмӣ-амалий фаъолият мекунад, ки дар он корҳо ва рисолаҳои илмии магистрантон, унвонҷӯён, аспирантон, докторони PhD ва олимону муҳаққиқони ҷавон баррасӣ ва муҳокима мегарданд.

Марзия САИДЗОДА

ва меъмории кишвар нақши калидӣ дошта, ин аст, ки ин даргоҳи бузурги шаҳсиятҳои шинохтаи мамлакат, ки дар рушди соҳаҳои иқтисодии кишвар саҳми бориз гузаштаанд, ҳатм намудаанд. Аз ҷумла, собиқ муовини аввали Сарвазири ҷумҳурий марҳум Асадулло Фуломов, собиқ раиси шаҳри Душанбе Мақсуд Икромов, директори иҷроияи соҳтмони НБО «Роғун» Маҳмадсаид Шамсуллоҳода, собиқ вазири Мелиоратсия ва хоҷагии об Раҳмат Бобоқалонов, собиқ раиси шаҳри Истаравшан Ҷумъа Зокирзода, собиқ директори Агентии «Соҳтмон ва меъморӣ» Абдувалӣ Комилзода, собиқ раиси Кумитаи меъморӣ ва соҳтмон Ҷамshed Аҳмадзода, раиси ноҳияи Ёвон Ҷамshed Саидзода, раиси Кумитаи меъморӣ ва соҳтмони назди Ҳукумати ҷумҳурий Маҳмадсаид Зувайдзода аз ҳатмкардагони факулта мебошанд. Факултати соҳтмон ва меъморӣ бо корхонаҳою

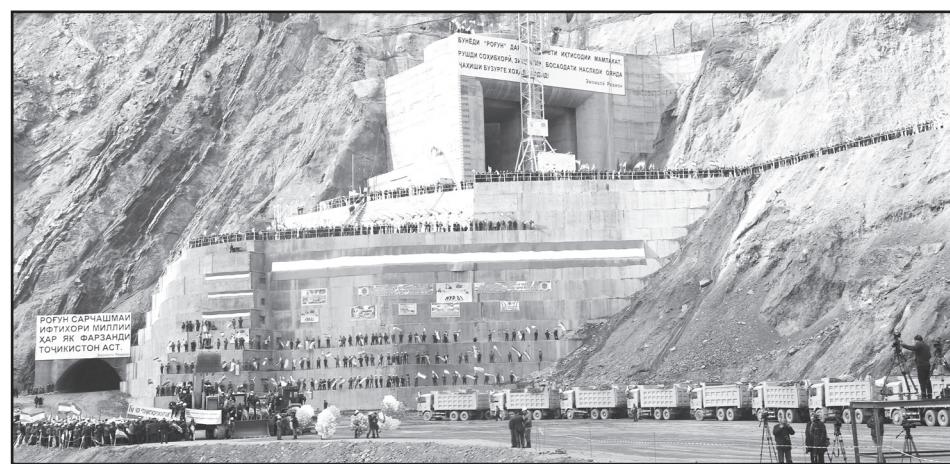
РОҒУН - МИНТАҚАИ САЙЁҲӢ

Бо дасттирии Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 августи соли 2022 Қарор «Дар бораи минтақаи сайёҳии Роғун» ба тасвив расид, ки ба рушди соҳаи сайёҳӣ дар шаҳр ва минбаъд ҳамчун минтақаи сайёҳӣ рушд кардани Роғун такони ҷиддӣ мебахшад, ҷунин иброз намуд муовини Раиси шаҳри Роғун Баҳром Шарафзода.

Мавсуф зикр намуд, ки дар айни замон ҷиҳати таҳияи Барномаи рушди минтақаи сайёҳии Роғун масъулини мақомоти иҷроияи ҳоқимияти давлатии шаҳри Роғун дар ҳамкорӣ бо Кумитаи рушди сайёҳии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тадбирҳои судманд андешаиде истодаанд.

Дар ҳудуди шаҳри Роғун зиёда аз 30 мавзеи ҷолиби сайёҳӣ, 73 инфрасоҳтори хизматрасонӣ муйян карда шудаанд. Аз рӯи имконияти бузурги табии таърихӣ шаҳри Роғун барои рушди сайёҳӣ мусоид аст. Минтақаҳои Фашён, Ёнахш ва Марғзори Ҷамоати деҳоти Қади Оби шаҳри Роғун барои сайёҳии табобатӣ, куҳнавардӣ ва пиёдагардӣ хеле мусоид мебошанд.

Дар деҳаи Ёнахш бо номи «Сайр»

хонаи қабули сайёҳон мавриди истифода қарор гирифтааст. Дар ин ҷо имкони истифодаи нақлиёти автомобилий ҳам мавҷуд аст. Дар аксари тӯли роҳ манзараҳои зебои деҳаҳои Чормағз, Пору, Фарруҳ, Фофилобод ва Fashён намудоранд.

Масофаи байни деҳаи Ёнахш то мавзеи Марғзор беш аз 5 км роҳро дар бар мегирад. Мавзеи Марғзор аз рӯи имконияти табии барои ташкили инфрасоҳтори сайёҳӣ, инчунин неругоҳҳои хурди обӣ мусоид аст. Дар қисмати ҳамвории собиқ деҳаи Марғзор ду кӯли қамишзори табии

мавҷуд буда, аз моҳҳои май то сентябр барои истироҳати сайёҳони дохилио хориҷӣ мувофиқи мақсад мебошад.

Ба гуфти ҳамсӯҳбати мо, бо мақсади рушди ин соҳа аз тарафи шаҳрдорӣ якчанд инфрасоҳтори соҳаи сайёҳӣ мавриди баҳрабардорӣ қарор дода шудаанд. Аз ҷумла, бунёд, таъмир ва таҷдиди якчанд осоишгоҳҳо натиҷаи пешравӣ дар соҳаи сайёҳӣ мебошад.

Дар ҳудуди шаҳри Роғун зиёда аз 30 адад мавзеи ҷолиби сайёҳӣ, 73 адад инфрасоҳтори хизматрасонӣ

муайян карда шудааст, аз ҷумла, 4 гӯши ҳунарҳои мардумӣ, 13 коргоҳи ҳунарҳои мардумӣ, 4 меҳмонхона, 5 тараҳонаи замонавӣ, 7 осоишгоҳ, 26 ошона, 3 нуқтаи обҳои шифобаҳш, 5 истоҳои замонавӣ ва ғайра. Инчунин, дар шаҳр 14 муассисаи фарҳангӣ, аз ҷумла, 8 қитобхона, 1 осорхона, 2 хонаи фарҳанг, 2 боғи фарҳангии фароғатӣ ва 1 қасри фарҳанг фаъолият менамоянд.

Аз рӯи ҳусусияти таърихио фарҳангӣ минтақаҳои ҳудуди шаҳр, аз ҷумла, обанбори «НБО Роғун», гузаргоҳи Ҳоча Ҷунайди Бағదодӣ, Қуҳи Яҳдон, Ҳазинаи Ақаҷонбой, Гули Сурҳ, Луғур, Ёнахш, Марғзор ва боғҳои фарҳангӣ ҳамчун хатсайрҳои сайёҳӣ муайян шудаанд.

Осоишгоҳҳои шаҳри Роғун ба таври мунтазам фаъолият намуда, ба сайёҳони дохилио хориҷӣ хизмат мерасонанд.

Соҳтмони Неругоҳи барқии обии «Роғун» яке аз иншооти муҳими стратегӣ ба ҳисоб рафта, иқтидори лоиҳавии он 3600 мегаваттро дар бар мегирад. Ин иншооти бузурги аср барои рушди соҳаи туризм аҳамияти аввалиндарача дорад. Обанбори ин неругоҳ мавзеи сайёҳӣ ба ҳисоб рафта, диққати гардишгарони дохилио хориҷиро ба худ ҷалб мекунад.

АМИТ «Ховар»

Ҳамлаи ноҷавонмардонаи сарҳадбонони қирғиз ба хоки Тоҷикистон ҷаҳон рӯз аст, ки мардуми моро ба изтироб овардааст. 41 нафар фарзандони содиқу шуҷоъ барои ҳифзи Ватану оилаи худ ҷони худро аз даст додаанд. Ҷандин хонвода имрӯз мотам дорад, Тоҷикистон мотам дорад. Боз ашкӣ тифлони бегуноҳ, хуни тифлони бегуноҳ рехта шуд. Боз дили мардуми тоҷик барои шаҳидонаш пурхун шуд.

Дар фазои иттилоотӣ низ аз

Риоя накардан қарордодҳои қаблӣ аз ҷониби Қирғизистон ва истифодаи бесарнишиҳо бо снарядҳои артиллерӣ ва тирборонкуни аҳолии осоишта ҳамаи моро ба ташвиш овард.

Ҷай тавре ки расонаҳои хабарнигорӣ иттилоъ медиҳанд, муовини вазири корҳои хориҷии Тоҷикистон Содиг Имомӣ зикр намуд, Қирғизистон асноди қаблан имзошударо рад кард, дар ҷараёни музокирот дар мавриди таъйини

ДУШМАНИЙ ОРАД БА МАРДУМ РӮЗИ САХТ!

ҷониби кишвари ҳамсаи ҳабарҳои бардуруғ низ ғазаби мардумро дучанд мекунанд. Ҳамаи ин воқеаҳои даси-саҳои ноҷавонмардонаи ҳамсаҳо аҳоли кормандони Кумитаи меъморӣ ва соҳтмонро низ бетараф нагузошт.

марзҳо Қирғизистон аз асноди қаблан имзошуда даст қашид. Рӯзи 16 сентябр Бишкек ва Душанбе ба оташбас тавоғуқ кардан, аммо 18 сентябр Қўшунҳои сарҳадии Кумитаи давлатии амнияти миллии

Чумхурии Қирғизистон бе ягон сабаб нисбат ба Чумхурии Тоҷикистон амалиёти таҷовузкоронаи мусаллаҳона анҷом додаанд. Дар ҷараёни ин амалиёти таҷовузкорона ҷониби Қирғизистон аз миномёт, пулемёт ва дигар аслиҳаи оташфишон, ҳаволаймоҳои бесарнишини зарбазанандаи «Байрактар ТБ2» ва симтемаҳои мушакии зарбазананда истифода намуд.

Кумитаи давлатии амнияти миллии Тоҷикистон гуфт, низомиёни дидбонгоҳи марзии «Қўқтош»-и отряди марзии Бодканди Қирғизистон созишинаҳоро вайрон карда, оташ кушодаанд. Онҳо ба сӯи постоҳи Душанбе отряди сарҳадии Исфара тир холӣ кардан. Теъодди ҳалокати тоҷикон дар марз бо Қирғизистон маълум шуд. Ҳарбиёни чумхурии ҳамсаи ба деҳаҳои Ҳочаи Аъло, Куммазор, Сурх, Сомониён, Кулканд Исфара, инчунин Хистеварз ва Овчиқалъачаи ноҳияи Бобоҷон Faфуров. Дар натиҷаи муноқиша 7 сокини маҳаллӣ қушта, 14 нафари

дигар заҳмӣ шуданд.

Шаби 19 сентябр раҳбарони Кумитаи давлатии амнияти миллии Тоҷикистон Саймӯъмин Ятимов ва Қирғизистон Камчибек Ташиев дидору гуфтутгӯ кардан, ки дар натиҷа Протоколи хурчи нерӯҳои изоғӣ аз ҳатти марзӣ ба имзо расид.

Раиси Кумитаи давлатии амнияти миллии Чумхурии Тоҷикистон, генерал-полковник Саймумин Ятимов пас аз мулоқот ва имзои протокол бо ҷониби Қирғизистон изҳори итмион намуд, ки дар сарҳадҳои давлатии ҳарду кишвар сулҳи ҳақиқӣ пойдор мешавад.

Ин ҳабар моро водор менамояд, ки дар атрофи Пешвои миллиат муҳтагар Ҷомоҳӣ Раҳмон муттаҳид шуда, марзу буими худ, оила ва фарзандони худро муҳофизат намоем, нагузорем, ки боз дар ҳонадони тоҷик мотам ояд ва ҳаётӣ осоиштаи ҳалқ, ки бо ҷоннисориҳо ба даст омадааст, дубора аз даст дижем.

«РБ»

ОВЧИЙ-ҚАЛЪАЧА: ЗИНДАГӢ БА МА҆҆РОИ ХУД БОЗМЕГАРДАД

Аз ҳаводиси аҳири низои марзӣ бошандагони Ҷамоати деҳоти Овчи-Қалъачаи ноҳияи Бобоҷон Faфуров низ оқибатҳои вазнин диданд. Бар асари ин муноқиши сарҳадӣ 13 нафар сокини деҳа, одамони касбу кори гуногун ҷон боҳтаву зиёда аз 20 нафар заҳмҳои гуногун бардоштаву 46 манзили аҳолӣ аз гулӯлаборони яроқи сарҳадбонони қирғиз зарар диданд.

- Қаблан ҳам ҷунин низоҳои марзӣ ба вуқӯъ мепайвастанд, vale бори нахуст мардуми ҷамоат ҷунин воқеаи мудҳишро дучор омаданд, ки сарҳадбонони кишвари ҳамсаи дар ҳатти сарҳад аз тамоми намудҳои яроқи оташфишон, аз ҷумла, тайёраи бесарнишин ба сари аҳолӣ бераҳмонаву беист 13 соат тирпаронӣ карданд, - мегӯяд Абдуҳамид Одинаев, раиси Ҷамоати деҳоти Овчи-Қалъача.

Роҳбарияти Ҷамоат аллакай аз тирпарониҳои рӯзе қабл зуд мардумро ба

ҷойи амни ноҳия - деҳаи Фозиён шаҳраки Faфуров, шаҳрҳои Бўстону Гулистон кўчониданд, вагарна талафоти ҷонӣ бештар мешуд. Ҳоло бо гузашти ҷаҳон рӯзи баъди муноқиша зиндагӣ ба маҷрои худ медарояд. Оилаҳо як-як ба манзилҳои худ боз мегарданд. Ҳоло мутахассисони

бахши ҳолатҳои фавқуллода дар деҳа манзилҳои зарардидай мардум, нуқтаҳои савдою хизматрасониро мавриди санчиш қарор дода, зарари расидаро муайян мекунанд.

Вазъияти кунунии Ҷамоати деҳоти Хистеварзи ноҳияи Бобоҷон Faфуров, Ҷамоатҳои деҳоти Ворух ва

Чоркуҳи Исфара низ мультадил мегардад.

Раиси вилояти Суғд Раҷаббий Аҳмадзода сарбозону сокинони ҷароҳатбардоштаро, ки дар беморхонаи шаҳри Исфара бистарӣ ҳастанд, аёдат кард.

Рӯзҳои охир бо дастгирии Президенти мамлакат муҳта-

рам Эмомалӣ Раҳмон кўмак баҳри зарардидагон аз ин мочарои марзӣ расиданд, ки аҳолӣ бо арзу сипос қабул мекунанд. Ҳоло вазъият дар ҳамаи мавзехои назди марзии вилояти Суғд ором аст.

Човиди АШТӢ

ТЕРРОРИЗМ ВА ЭКСТРЕМИЗМ - ЗУҲУРОТИ НОМАТЛУБИ АСР Ё ЧӢ ТАВР ОНҲОРО МЕТАВОН АЗ БАЙН БУРД?

Дар кулли курраи замин инсонҳо ҳаққи зиндагии тинҷу оромона, хушбахтонаву хушхолонаро доранд. Ҳеч ягон кинаву адоват, таҳдида хатарҳои бадтинатон набояд онҳоро озурдаву сарсону саргардон намояд. Аммо чӣ кунем, ки рӯзгор на ҳамеша дар ихтиёри одамони хайрҳоҳу дилсофу бериёст. Агар ба атроф нек назар намоем, ҳолатҳоеро мушоҳид мекунем, ки қувваҳои бадҳоҳу зўрманд авзои хуби чомеаро халалдор менамоянд.

Аз ҳодисаву рӯйдодҳои чанд соли гузашта маълум мегардад, ки бар асари буҳронҳои сиёсӣ, бархӯрди манфиатҳои абарқудратҳо ҷиҳати аз нав тақсим кардан ҷаҳон, инчунин, шиддат гирифтани низоъҳои диниву мазҳабӣ дар чандин кишварҳои исломӣ, амалҳои даҳшатбори терористӣ дар як қатор минтақаву кишварҳои сиёсӣ вазъи ҷаҳони мусосир боз ҳам мураккабу ҳассос гардидааст. Ин аст, ки дар олами кунунӣ ҳатари тероризм ва гурӯҳҳои ифrottаро яке аз масъалаҳои мубрами сиёсӣ буда, омилҳо, ҳусусиятҳо, ҳаробаҳои он аз ҷониби илмҳои гуногуни чомешиносӣ мавриди омӯзишу таҳқиқ қарор гирифтааст. Ин раванди номатлуб чомеани башариро нигарон намуда, баҳри Пешгирии он тамоми омилҳо, сабабҳо ва дарёғти роҳу усуљои самарабахши мубориза мекӯшанд. Ба ин маънӣ, омӯзиши ҳамаҷонибаи ин масъала талаби замон аст. Агар одамон ба масъалаҳои тероризм ва муборизаи зидди он бевосита пайваст набошанд ҳам, тавассути амалҳои дигар бо масъалаҳои муҳталифи тероризм ва шаклҳои дигари экстремизми сиёсӣ алоқаманд гашта, мавқеи хешро муайян менамоянд.

Маълум, ки дар натиҷаи вусъат пайдо кардани экстремизм, тероризм ва ифrottарои динӣ даҳҳо ҳазор одамон ба ҳалокат расида, оромиву осудагӣ дар аксари мамлакатҳо халалдор гардидааст. Аз ин рӯ, дар тамоми ҷаҳон марказҳо ва пажӯҳишгоҳҳои илмию татқиқотӣ ба омӯзиши ин падидан зишту нохуби иҷтимоӣ машгуланд. Дар ин радиф ҷараёни экстремизми сиёсӣ ва тероризми сиёсӣ пешсаф аст. Экстремизми сиёсӣ, аслан, аз идеи фаъолияти канорае таркиб ёфтааст, ки одатан тавассути зӯроварӣ барои воқеӣ гардонидани ҳадафҳои сиёсӣ истифода мешаванд. Илова бар ин, экстремизми сиёсӣ бо тамоми зуҳуроташ ҳамчун ҷараёни иртиҷоӣ аён гашта, доираи васеи кишварҳо ва минтақаҳои оламро фаро гирифта, ба ҳодисаи мудҳиши умумибашарӣ табдил ёфтааст. Аз ин хотир, зарурати дарки амиқ ва фаҳми васею ҳамаҷонибаи он пеш меояд. Аз ин ҷост, ки таҳқиқ ва баррасии экстремизм зинаи аввали инкишифи гурӯҳҳои канориро ташкил менамояд.

Бояд иқорор гардида, ки экстремизм дар навъҳо ва шаклҳои гуногун - аз рӯйи мазмуни динӣ ва дунявӣ, аз рӯйи зуҳуроти ҳудудӣ, минтақавӣ, байнамилалӣ зоҳир мегардад. Нигоҳи ифrottароӣ хеле решай чуқур дошта, он ҳеч гоҳ ҳудуд ва дину милиати ҳудудӣ ва ҳудуди ягон мамлакатро низ эътироф намекунад. Тероризм низ яке аз шаклҳои мураккабтарини он ба ҳисоб меравад. Дар ин замон муҳим нест, ки аввалин шуда қадом ҷониб ва ё қӣ даст ба истифодаи зӯрии канораю ғайриқонунӣ мезанад. Аҳамияти асосири сатҳи муқовимати қувваҳои сиёсӣ ва маданияти сиёсии онҳо ташкил медиҳад. Чунонки таҷрибаи мамолики гуногуни олам нишон медиҳад, дар холати мазкур нерӯҳои терористӣ фақат қӯшиши нобуд кардани рақиби ҳудро менамоянд.

Мо оқибатҳои ҷангӣ таҳмиили шаҳрвандиеро, ки ҳанӯз дар оғози давраи соҳибистикдолӣ рӯҳ дода, сабабгори талафоти даҳҳо ҳазор мардуми бегуноҳ гардида, таъсираш то ҳол аз хонаводаҳои мардуми тоҷик аз байн нарафтааст, фаромӯш накардаем. Танҳо сулҳ ба ҳайси бузургтарин сармояи маънавии инсоният шароит ва имконият

фароҳам меорад, ки аҳли башар бо ҳам дӯстона зиндагӣ кунанд ва барои ҳуд мӯҳити орому осоишта бунёд намоянд. Маҳз ба шарофати сулҳӯ дӯстӣ ва ваҳдати комил мо тавонистем дар як муддати кӯтоҳ қарib як миллион нафар гурезаҳо ва муҳочирони иҷбориро ба Ватан баргардонем, барои мардум шароити кору зиндагиро мӯҳайё созем ва раванди созандагиро оғоз намоем.

Бояд вазъи имрӯза ва хатарҳои афзоянда шаҳрвандон, аз ҷумла, ҷавонони моро ҳүшӯр созанд, ки ба ҳар ғуна ҳаракату гурӯҳҳои тундрав шомил Nagarданد ва зиракии сиёсиро аз даст наҷода, барои ҳифзи давлатдории миллиамон қӯшиш намоянд ва Ватани азизамон - Тоҷикистонро ҷун мөхрӣ модар муқаддасу гиромӣ даранд. Boisi taassuf ast, kи gurӯҳҳои ҷангҷӯи terroristivu экстремистӣ ҳамроҳ шудани иддае аз ҷавонон ва fifeftai tāsiyari islamni radikaliy va tundrav garidani қисми дигари онҳо boisi tashvish ast. Bino ба maъlumotҳоi omorӣ, sadҳo nafar ҷavononi gurӯruҳu sustirod va az donišxōi mousosir noogoҳ ba safi in ҷangҷӯēn ҳamroҳ garida, jaq қismi onҳo dar ҷangxō kushtha va asir girifta shuda, қurban nišati gurӯҳҳo tundrav shudaand. Albatte, chunin toifai odamom bo kirdorҳoи nangini ҳud ba shaъnu sharaфи millati kuxhanbunēdi točik va davlati točikon isnod meorand.

Ҳама оғаҳанд, ки дар заминai ҳаҷати оғаҳони диниву мазҳабӣ дар Сурияву Ироку Яман садҳo nafar marдумi osoishta ҳalok shuda, amalҳoи terroristӣ dар Turkia va jaq қator давлатҳoи Avrupo pайвasta idoma ёftand. Terroriston xudro mousulmon pindoshta, ba қalbi mousulmoni begunoҳ tiro kushdan. Xol on ki mousulmon tamoman chizi digar ast. Chunin ҳolati nooram metavonad dар jaq laҳza Afgoniston va kishvarҳoи ҳamsoyashro faro giraad. Chunin ҳodisaҳoro dar islam fitna mey়an dар in mawrid Paembar (c) farnudaand: «Fitna az qatal shadidtar ast».

Astasuzori sulҳu vaҳdati millӣ - Peshvoi millat, Presidenti Ҷумҳurii Toҷikiston mukhtrapam Emomalӣ Raҳmon dар irichtibot ba masъalaи terroristӣ va ekstremizm tāsiyati oғaҳon dard. Guzashtha az in, zuҳurat daҳshatnoku nafratovari terrorist, kи akسارan taҳti shiورҳoи dinivu mazҳabӣ surat meghirad, barъaks, az ҷonibi duşmanoni in din mukaddas roҳandozӣ shuda, az vaҳshoniyati aсримиёнagii terroristӣ, pesh az ҳama, kishvarҳoи islamӣ va mousulmononi sīyāra zarar mebinand».

Bobastha ba in andeshai Roҳbari давлат бояд, kи ҷavononi davroni istikloliat ba қadri sulҳu sibuti poydor birasand, ziyodaravӣ nakan, shukronai Vatanro ba ҷo orand, ba қadri ҳar vachab ҳoki muқaddas sarsamini rasida, tanҳo dar doira қonun zindagivu faъoliyat kunnand satxu savodi donish va ҷaҳonbinii ҳeshro baland bardoشت, Toҷikistoni maҳbubro bo tamomni muқaddasotash ҳifzu nigaҳdor namояnd.

Сулҳу субот ва ваҳдати millӣ buzurgtarin dastovardи marдуми шарафманди mo maҳsуб ёfta, ҳifzu ҳimoya on vazifaи шaҳrvandии ҳar jaq sokinai bonangу nomusi Toҷikistoni soҳibistikkod məboşad. Mutaassifona, bâzze az gurӯҳҳoи terroristӣ, kи aъzoёni on bevosita dар Ҷumҳurii Toҷikistoni biҳishhtoso ba dunё omadavu umre nonu namaki in mamlakatru xūrdaand, aknun imrӯzho bo madadu kumaki moddii xochagoni zarkaridashon ba sūyи bofi obodi in sarzamin sanganzoy mekunand. Ammo tâyrigh gavoҳ, ast, kи in sозandagivu obodkorix, kи dар kishvari azizamoni idoma doran, in guna notavonbinon diдаву donista safedro siёҳ mey়an. Чунин амали зишти онҳо танҳо аз gurӯҳivu notavonbiniaшon shaҳdat medixad. Hushbaxtona, aknun halқi bashedarusti mo, safedro az siёҳ durust fark mekunand va onҳo medonand, kи chunin dasisaҳo imrӯz ё pagoh, zabol meebandu duşmanoni millat sharmandavu sharmsor megarand. Kūshiши beҳuda onҳo misli surma kashiдан ba chashmi aъmost, kи foideha nadorad. Ё chunonki Sajidoi Nasafiy tâyiqid binmudaast:

Ҳар кӣ бар душмани ҳalқ rawon ast чу баҳр, Зуд бошад, ки сари xesh чу гирдоб xūrad.

Bo tavri fayri intizorii siёsikunonii din jeke az masъalaҳoи sarbastai nizomi siёsӣ dар kishvarҳoи Sharқi musalmoni гардидаast. Davlatdorii dunyavӣ ҳam ifrottgaroy ateist va diniro nadorad. Bâdkunii davlatdorii dunyavii demokratii az nuktaи nazari din hatalogi maҳz ast ki onro gurӯҳҳo muaъyan dар muborizahoi siёsii ҳud istifoda mabarand va dinkro parchami ҳud namuda, dар davlatҳoи musalmoni Sharқi otashi chanѓo iifrottgaroena meafrozand. Bo raҳbari Muҳidдин Kabir Ҳizbu ҳaракatҳo doroi ҳususiyati din holi dastan va omili asosii past zadani din dар chomea meҳisoban. Ҳamai namudҳo fayoliati Ҳizbi naҳzati Islomii Toҷikistonro ba nazari girifta, 22-dekabri soli 2015 bo қarori Sudi Konstitutsiyonii Ҷumҳurii Toҷikiston fayoliati in ҳizb dар ҳududi chumхur қatъ gardonida shud.

Dodgoҳi olli Ruzia rӯzi 14-umi sentyabri imsol Ҳizbi naҳzati Islomii Toҷikistonro sозmoni terroristӣ nomid va fayoliyatashro dар on kishvar manъ karad.

Hushbaxtona imrӯz dар baini sokinonii asosii kishvari mo ba in tamoyulҳo baҳoi durusti ҳudro medixand, zero oид ba davlatu davlatdoroy va din marдумi mo nazari ҳudro doran, ba chunin meшumorand, kи faqat davlati dunyavii demokratii metavonad dinkro tariқӣ doda, roҳhoyi durusti onro peshai marдум gardonad.

Ҷumҳurii Toҷikiston ҳamchun uzvi sозmonҳoи bonufuzi bainalmilalӣ boroi muborizah oғzidasi ekstremizm tamomai tadbirҳo andeшиda istodaast. In ast, kи dар Ҷumҳurii Toҷikiston Konun «Dar borai muborizah bar ziddi ekstremizm (ifrottgaroy)» az 8 dekabri soli 2003 kabul karad shudaast, kи ba on soli 2007 tagiyiru ilovaҳo voriд garidiadaast. Konuni mazkur asosioҳo ҳuқуқiу ташkiliи muborizaro bar ziddi ekstremizm dар Ҷumҳurii Toҷikiston muaъyan mekunad.

Mo kormandoni Kumitaи meъmoriy va soxtmoni nazdi Ҳukumatii Ҷumҳurii Toҷikiston bo raftor, bo kirdor bo tamomai azmu irodai қavii ҳud ҷaҳdu taloш menamoem, kи shomilshavii ҷavononro ba ҳizbu ҳaракatҳo tundgaro bakhusus tashkiloti ekstremistӣ-terroristii Ҳizbi naҳzati islam peshgir ҳamayn. Ҳamai kӯshiши fayoliati ҷavononro ba obodiu osoishtagh va gulgungushkufoi vatanai maҳbubam - Toҷikiston rawona namoem.

Абдулваҳҳоб СОДИКОВ

МЕҲРГОН ИДИ ФАРОВОНИСТ

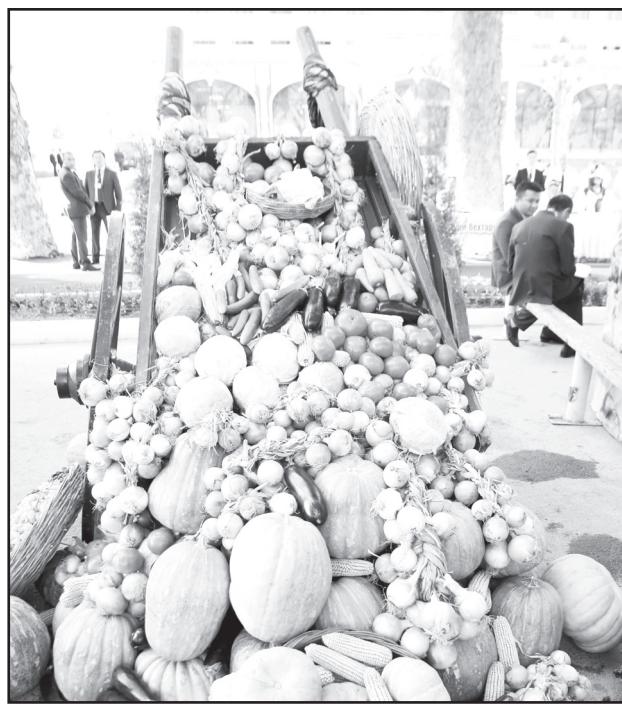
Меҳрғон яке аз қуҳантарин ҷашнҳои мардуми ориёни нажод буда, гузаштагонамон онро ҳамчун ситоишӣ ниёши Меҳр ё Митро ва рамзи аҳду паймон ва дӯстиву муҳаббати ойини меҳрпаратӣ таъбир кардаанд. Меҳрғон иди ҷамъоварии ҳосили рӯёндай дехқон, иди фаровонӣ, шодию нишот, дӯстию рафоқат, вахдату ягонагӣ ва меҳру садоқат аст.

[Асосгузори сулҳу вахдат, Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомали РАҲМОН](#)

Таърихи мардуми мо, ки яке аз шоҳаҳои умдаи қабилаҳои ориёй аст, аз замонҳои бисёр қуҳан, вақте ки ориёи ҳосили бостон дар сарзамини афсонавии Ориёвич зиндагӣ мекарданд, оғоз мёбад. Давлатдории ин қабилаҳо, аз силсилаи подшоҳони Мод ва баъдан Ҳаҳоманишиҳо сар шуда, ба ҳазори аввали пеш аз давраи ҳазрати Иса баробар меояд. Вале Ҳаким Абулқосими Фирдавсӣ дар «Шоҳнома»-и безаволи худ қабл аз Модҳо ва Ҳаҳоманишиҳо боз аз ду силсилаи подшоҳон, ки дар таърихи қуҳан ва тамаддуни ҳалқи мо нақши барозанде доштаанд, ном мебарад, ки Пешдодиҳо ва Каёниҳо мебошанд. Аз имкони мавҷудияти ду сулолаи охир дар қаламрави Осиёи Миёна ва Ҳурӯсон бисёр муарриҳон ва аз ин чумла, муҳаққики амирикӣ Ричард Фрай ва академик Бобоҷон Ғафуров низ ҷонибдорӣ мекарданд. Агар чунин фарзия воқеяят дошта бошад, давлатдории мардуми ориёй боз ба ҷанд садаи таъриҳи амиқ меравад. Сангложа сиёсӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва маданиӣ, ки ин давлатҳоро ба вучуд оварда, бâъзеи онҳоро ба империяи ҷаҳонӣ мубаддал дода буд, идеологияи ойини Маздаясно мебошад.

Маълумотномаи пешниҳодшудаи «Ҷашнҳои ҳуҷастаи ниёғон» аз сарҷашмаҳои гуногуни дохилию ҳориҷӣ ҷамъоварӣ шуда, роҳи таи ҳазорҳо сол паймудаи ҳалқи мо дар арсаи таъриҳ, тамаддун бо омехтаи ривоятҳо, афсонаҳо ва эҷодиҳи шифоҳии мардум аст. Бисёр маълумот ва номҳо, ки бо онҳо рӯ ба рӯ мешавед, ҳанӯз дар забони падару бобоёни мо зинда аст. Вале сангига маҳак ва назму тартиби ин суннату анъанаҳои ойини қуҳани мардуми Эронзамиро Маздаясно ба вучуд меовараад. «Авасто» – китоби ойини Маздаясно дар баробари Ведоҳои ҳиндуён – осори қадимтарини таъриҳӣ ва маданий натанҳо ҳамаи ҳалқҳои ҳинду аврупоӣ, балки саросари ҷаҳон мебошад. Мардуми бостонии тоҷик ифтихор мекунад, ки гузаштагони мутамаддини он ҳам чун яке аз шоҳаҳои умдаи қабilaҳoи ориёй – дар таҷдиини чунин мероси гаронбаҳо ҳиссаи барозанде гузаштаанд. Таҳқиқ ва омӯзиши ин мероси гаронбаҳои даврони қуҳан, ки пешиниёни ҳалқи мо ба вучуд овардаанд, натанҳо ба саҳифаҳои норавшани таъриху тамадduни гузашта равшани миандозад, балки ҳалқҳои мусоидро, ки дар Осиё ва Урупои кунунӣ зиндагӣ мекунанд, наздик ва хешовандии онҳоро эҳё месозад.

Забони тоҷикӣ сарфи назар аз дигаргуниҳои фаровон то кунун иртиботи ҳудро аз забони авастоӣ ва Ҷаҳонӣ нағусаста аст. Имрӯз мо дар забони худ ба бисёр қалимаҳо бар меҳӯрем, ки дар асли ҳеш бокӣ монда ё тафовути ноҷизе пайдо кардаанд. Ҳалқи тоҷик яке аз ворисони бевоситаи тамадduни пурҷилои авастоӣ ва Ҷаҳонӣ мебошад. Омӯзиш, таҳқиқ ва тадриси мероси пурбаҳои ниёғон дарёи тамадduни пурарзишу овозадори

даврони гузаштаро бо тамадduни мусоид сарозер менамояд. Бо чопи ин маълумотнома сифатҳои ахлоқҳо, ки ниёғони моро бузург ва хоки онро обод медошт, бори дигар пешорӯи мо қарор мегиранд. Ин ҷашнҳо шаҳодат аз он медиҳанд, ки мардуми форсияни ҳавми далеру ҷавонмард ва соҳиби ҳоҷӯ ҷалол аст, дар ниҳоди эшон барои аҷзулоба, гириҷу зорӣ, заъф, фақру беътиноӣ ба дунё ҷое вучуд надорад.

Эҳёи ифтихороти миллӣ ва ба вучуд оварда, нишароити мусоид ҷиҳати ташаккули он вазифаи муҳими имрӯзиҳо ҳаст. Ҷашни Меҳрғон яке аз идҳои қадимтарини мардумони форсу тоҷик мебошад, ки ҳамчун иди меҳру муҳаббат, дӯстии рафоқати одамон ба яқдигар, наккорӣ, тантанаи ранчи қашидаи барзгарон аст, ки ниёғони мебошад, ки ҳамчун ҷамъоварии ҳосил таҷдил мекардаанд. Ин ҷашн рӯзи 16-и меҳр, ки онро рӯзи Меҳр меноманд, баргузор мегардад. Дар сарҷашмаҳои таъриҳӣ бо номи Митракона ё Митра зикршуда аст ва таърихи ҷаҳор ҳазорсола дорад.

Ин ҷашн баробари инкишиф ёфтани корҳои деҳқонӣ ва ҷорӣ шудани тақвими деҳқонӣ пайдо шудааст. Меҳрғон асосан иди ҳосилот аст ва дар саршавии фасли тирамоҳ ҷашн гирифта мешавад, ки он бо ҳисоби милодӣ аз 23 сентябр то 22 октябр давом мёбад. Деҳқонон дар ҳамин рӯзҳо ба ҷамъоварии ғалла сар мекарданд. Мувофиқи достонҳои қадима гӯё Фариҷун дар ин рӯз ба Захҳоқ ғолиб меояд ва ӯро дар ӯқӯҳи Ҷамоҷон ҳабс мекунад. Дар ин рӯз мардум ба яқдигар номаҳои менавиштанд, табриқ мекарданд, тӯҳфаҳо тақдим менамуданд. Панҷ рӯзи аввал ҷашни ҳамагон буда, онро Меҳрғони омма ё кӯҷак меномиданд,

рӯзи шашум ҷашни расмӣ буда, онро шоҳ бо аҳли дарбор ҷашн мекарданд, ки Меҳрғон бузург меномиданд.

Дар давраи Сосониён ҷашни Меҳрғон бисёр бошукӯҳ ва ботантана мегузашт. Ҷашнгирӣ Меҳрғон ба иди Наврӯз хеле монандӣ дорад. Мардум ҳонаву дарашибонро тоза мекарданд, беҳтарин либосашонро мепӯшиданд, ҳудро зебо намуда, ба идгоҳҳо мерафтанд. Умуман, дар ин рӯз ҳама ба яқдигар меҳрубониҳои зиёд мекарданд.

Баъди Инқилоби Октябр дар байнӣ дехқонони Осиёи Миёна, аз ҷумла, тоҷикон, анъанаҳои нав, ба мисли иди ҳосилот пайдо шуда буданд. Ба ҷашни Меҳрғон истиқлолият умри дубора баҳшид. Таҷдили иди Меҳрғон тибқи қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 5-уми августи соли 2009 таҳти рақами 538, дар тамоми гӯшаю канори кишварамон бошукӯҳу шаҳомат ба роҳ монда шудааст. Ба истиқболи ин рӯзи муборак Ҷаҳонӣ, ғаллакорон, багу токпарварон, ҷорӯдорон ва механизаторони меҳнатқарин багайрати дучанд заҳмат қашида, баҳри пешрафти иқтисодиёти давлати тоҷикон саҳми арзанд мегузоранд.

Бо таваҷҷӯҳ ба ин ки Меҳрғон яке аз ҷашнҳои сезонаи машҳуру маъруғи мардуми тоҷику форс мебошад ва пайдоишу такомул ва таҳаввули минбаъдааш асосан бо шуғли кишварарзӣ ва рӯзгори аҳли фарҳангу гоҳ шуморӣ марбутааст, бо дастури Асосгузори Сулҳу Ваҳдат, Пешвои миллат, Президенти кишвар Эмомали Раҳмон ин иди бостонӣ ҳар сол моҳи октябр чун иди миллии давлатӣ бошукӯҳу шаҳомат таҷдил мегардад. Меҳрғон тибқи аندеша ва эътиқоди ниёғони мөдоди 16-и меҳр, ки онро рӯзи Меҳр меноманд, баргузор мегардад. Дар ин айём рӯзу шаб баробар мешавад ва ба ин сабаб номи ин моҳро Меҳр гузаштаанд. Мувофиқи ойини гузаштагонамон, дар рӯзҳои ҷашни Меҳрғон маросимҳои зиёд сурат мегирифтанд, зоро дар давраҳои бостон шуғли аксарияти одамон кишварарзӣ буд. Аз ин рӯ, пас аз ғунучини ҳосил барои баргузор қардани ҷашну шодӣ ва истироҳати кишварарзон замони муносиб будааст, Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ дар мавриди ҷашни Меҳрғон гуфтааст:

**Малико ҷашни Меҳрғон омад,
Ҷашни шоҳону ҳусравон омад.**

Мануҷеҳри Домғонӣ бошад, мефармояд:
**Омад ҳуҷаста Меҳрғон, ҷашни бузурги ҳусравон,
Пурфайз бод хони Шумо, аз нуру нору аргавон...**

Аз нигоришу таснифҳои аҳли илму адаб ва ривоятҳои бостонӣ бармеояд, ки Меҳрғон ҷашнест табииӣ. Айёмест, ки ба табиат, ба салтанат ва рӯзгори мардум иртибот дорад.

**Чамил ВАЛИЕВ,
корманди Китобхонаи миллии Тоҷикистон**

Индекси обунаи рӯзнома: 69022

Суратҳисоби бонкии рӯзнома: С/Х: 20202972700838101000, Х/М: 20402972316264, РМА: 010081778, КИБ: 350101626, БДА ҶТ «Амонатбонк»

Муассис:

Кумитаи меъморӣ ва соҳтмони назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Учредител:

Комитет по архитектуре и строительству при Правительстве Республики Таджикистан

Муассисаи давлатии «Рӯзномаи бинокорон» 6 апрели соли 2006 дар Вазорати фарҳанг таҳти №0178 ва 17 марта соли 2009 таҳти №001-5893 дар Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта шудааст.

«Рӯзномаи бинокорон» - ба забонҳои тоҷикӣ ва русӣ

Сардабир

Дилбар ТАБАРОВА

Ҳайати таҳририя

М. ЗУВАЙДЗОДА
А. КАРИМЗОДА
А. САФАРЗОДА

Саҳифабонд

Дониёр САТТОРОВ

Нишинии идораи рӯзнома:

ш. Душанбе,
к. Ш. Ҳусейнзода, 34
Тел. 227-22-39, 227-22-07

Рӯзнома дар матбааи «Аниса-95» чон шуд.
Төъзод 1050 нусха

Арзии солонаи обуна:

96 сомонӣ

Ҳабарнигорон: Фотима Ализода (ш. Душанбе), Амрулло Забир (НТЧ), Ҷовиди Аштӣ (вил. Суғд)
Дар «Рӯзномаи бинокорон» ба хотира гуногунандешӣ матолибэ низ нацир мешаванд, ки идораи рӯзнома метавонад бо муаллифон ҳамақида пабошад ва масъулияти онро ба дӯши нагирад. Дар шумораҳои рӯзнома ҳабар ва аксу гузоришҳо аз Ҳадамоти матбуоти Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, АМИТ «Ховар», шабакаи Интернет, муаллифон ва бойгонии рӯзнома истифода мешаванд.